

JC 2017 37

04/01/2018

Ghid final

Ghid comun în temeiul articolelor 17 și 18 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 cu privire la măsurile de precauție simplificată și sporită privind clientela și factorii pe care instituțiile de credit și cele financiare trebuie să îi aibă în vedere atunci când evaluează riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat relațiilor de afaceri individuale și tranzacțiilor ocazionale

Ghid privind factorii de risc

Obligații de conformare și de raportare

Statutul prezentului ghid comun

Prezentul document conține ghidul comun publicat în conformitate cu articolul 16 și cu articolul 56 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei, cu Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană de asigurări și pensii ocupaționale) și cu Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe) [regulamentele autorităților europene de supraveghere (AES)]. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentele AES, autoritățile competente și instituțiile financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta ghidul.

Ghidul comun prezintă punctul de vedere al AES privind practicile adecvate de supraveghere în cadrul Sistemului European de Supraveghere Financiară sau privind modul în care dreptul Uniunii Europene trebuie aplicat într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul comun trebuie să se conformeze prin includerea acestuia în practicile lor de supraveghere, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a proceselor de supraveghere), inclusiv în cazurile în care ghidul comun vizează în principal instituțiile.

Cerințe de raportare

În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentele AES, autoritățile competente trebuie să informeze AES respectivă dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, să prezinte motivele neconformării, [*în termen de două luni de la data publicării traducerilor pe site-ul AES – 05/03/2018*]. În lipsa unei notificări până la acest termen, AES respectivă va considera că autoritățile relevante nu s-au conformat. Notificările trebuie trimise la [compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu și compliance@esma.europa.eu] cu referința „JC/GL/2017/37”. Un model de notificări este disponibil pe site-ul AES. Notificările trebuie transmise de persoane care au competența necesară pentru a raporta conformitatea, în numele autorităților competente din care fac parte.

Notificările vor fi publicate pe site-ul AES, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3).

Titlul I – Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Obiect

1. Prezentul ghid prezintă factorii pe care firmele trebuie să îi aibă în vedere atunci când evaluează riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat unei relații de afaceri sau unei tranzacții ocazionale. De asemenea, acesta prezintă și modul în care firmele trebuie să își adapteze amploarea măsurilor de precauție privind clientela (PC) astfel încât acestea să fie proporționale cu riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului pe care l-au identificat.
2. Prezentul ghid vizează evaluările riscurilor în contextul relațiilor de afaceri individuale și al tranzacțiilor ocazionale, însă firmele pot utiliza acest ghid *mutatis mutandis* atunci când evaluează riscul spălării banilor sau a finanțării terorismului în cadrul activității lor în conformitate cu articolul 8 din Directiva (UE) 2015/849.
3. Factorii și măsurile descrise în prezentul ghid nu sunt exhaustive, iar firmele trebuie să aibă în vedere și alți factori și măsuri, după caz.

Domeniu de aplicare

4. Prezentul ghid se adresează instituțiilor de credit și financiare definite la articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva (UE) 2015/849, precum și autorităților competente responsabile de supravegherea conformității acestor firme cu obligațiile lor în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului (CSB/CFT).
5. Autoritățile competente trebuie să utilizeze prezentul ghid atunci când evaluează gradul de adecvare al evaluărilor riscurilor și a politicilor și procedurilor CSB/CFT ale firmelor.
6. De asemenea, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere, măsura în care prezentul ghid poate sta la baza evaluării riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat sectorului lor, care face parte din abordarea bazată pe riscuri a acțiunii de supraveghere. AES au publicat orientări cu privire la supravegherea bazată pe riscuri în conformitate cu articolul 48 alineatul (10) din Directiva (UE) 2015/849.
7. Conformitatea cu regimul european privind sancțiunile financiare nu face parte din domeniului de aplicare al prezentului ghid.

Definiții

8. În sensul prezentului ghid, se aplică următoarele definiții:

- „Autorități competente” înseamnă autoritățile competente pentru asigurarea conformității firmelor cu cerințele Directivei (UE) 2015/849 transpuse în legislația națională.¹
- „Firme” înseamnă instituții de credit și instituții financiare, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva (UE) 2015/849.
- „jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului mai ridicat” înseamnă state care, pe baza unei evaluări a factorilor de risc prezentați la titlul II din prezentul ghid, prezintă un risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului mai ridicat. Acest termen include, printre altele, „state terțe cu risc ridicat” identificate ca prezentând deficiențe strategice la nivelul regimului lor CSB/CFT, ceea ce reprezintă o amenințare semnificativă pentru sistemul financiar al Uniunii [articolul 9 din Directiva (UE) 2015/849].
- „Tranzacție ocazională” înseamnă o tranzacție care nu se desfășoară în cadrul unei relații de afaceri, astfel cum este definită la articolul 3 alineatul (13) din Directiva (UE) 2015/849.
- „Cont comun” înseamnă un cont bancar deschis de un client, de exemplu un avocat sau un notar, pentru a păstra banii clienților. Banii clienților vor fi puși laolaltă, însă clienții nu vor putea să dea ordin direct băncii să efectueze tranzacții.
- „Risc” înseamnă impactul și probabilitatea de spălare a banilor/finanțare a terorismului. Prin risc se înțelege riscul inerent, și anume nivelul de risc existent înainte de atenuarea riscului. Prin acesta nu se înțelege riscul rezidual, și anume nivelul de risc rămas după atenuarea riscului.
- „Factori de risc” înseamnă variabile care, fie individual, fie în combinație, pot mări sau pot diminua riscul de spălarea banilor și de finanțarea terorismului pe care îl prezintă o relație de afaceri individuală sau o tranzacție ocazională.
- „Abordare bazată pe risc” înseamnă o abordare prin care autoritățile competente și firmele identifică, evaluează și înțeleg riscurile de spălare a banilor /finanțare a terorismului la care sunt expuse firmele și iau măsuri de combatere a acestora, proporțional cu riscurile respective.
- „Sursa fondurilor” înseamnă originea fondurilor implicate într-o relație de afaceri sau o tranzacție ocazională. Aceasta include atât activitatea care a generat fondurile utilizate în relația de afaceri, de exemplu salariul clientului, cât și mijloacele prin care au fost transferate fondurile clientului.
- „Sursa patrimoniului” înseamnă originea întregului patrimoniu al clientului, de exemplu moșteniri sau economii.

¹ Articolul 4 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, articolul 4 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1094/2010, articolul 4 alineatul (3) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010.

Titlul II - Evaluarea și gestionarea riscului: generalități

9. Prezentul ghid este compus din două părți. Titlul II are un caracter general și se aplică tuturor firmelor. Titlul III are un caracter specific pentru fiecare sector. Titlul III este incomplet în sine și trebuie interpretat împreună cu Titlul II.
10. În abordarea evaluării și gestionării riscului de spălare a banilor/finanțarea terorismului asociat relațiilor de afaceri și tranzacțiilor ocazionale, firmele trebuie să cuprindă următoarele:
- Evaluări ale riscurilor la nivelul întregii activități.

Evaluările riscurilor la nivelul întregii activități trebuie să ajute firmele să înțeleagă punctele în care sunt expuse riscului de spălare a banilor/finanțarea terorismului și ce domenii ale activității lor trebuie să aibă prioritate în lupta împotriva spălării banilor și finanțării terorismului. În acest sens și în conformitate cu articolul 8 din Directiva (UE) 2015/849, firmele trebuie să identifice și să evalueze riscul de spălarea banilor/finanțarea terorismului asociat produselor și serviciilor pe care le oferă, jurisdicțiilor în care funcționează, clienților pe care îi atrag și tranzacției sau canalelor de distribuție pe care le folosesc pentru deservirea clienților. Măsurile pe care le iau firmele pentru a identifica și a evalua riscul de spălarea banilor /finanțarea terorismului în cadrul activității lor trebuie să fie proporționale cu natura și dimensiunea fiecărei firme. Este posibil ca firmele care nu oferă produse sau servicii complexe și care sunt expuse într-o măsură limitată sau deloc la nivel internațional să nu aibă nevoie de o evaluare a riscurilor excesiv de complexă sau sofisticată.

- Precauția privind clientela.

Firmele trebuie să utilizeze constatările desprinse din evaluarea efectuată de acestea asupra riscurilor de la nivelul activității pentru a-și fundamenta decizia cu privire la nivelul și tipul adecvat al măsurilor de precauție privind clientela pe care acestea le vor aplica în relațiile de afaceri individuale și în tranzacțiile ocazionale.

Înainte de a stabili o relație de afaceri sau de a desfășura o tranzacție ocazională, firmele trebuie să aplice măsuri standard de precauție privind clientela în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) și cu articolul 14 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849. Măsurile standard de precauție privind clientela trebuie să cuprindă cel puțin măsuri bazate pe evaluarea riscurilor pentru:

- i. a identifica clientul și, unde este aplicabil, beneficiarul real sau reprezentanții legali ai clientului;

- ii. a verifica identitatea clientului pe baza unor surse de încredere și independente și, unde este aplicabil, a verifica identitatea beneficiarului real astfel încât firma să se asigure că știe cine este beneficiarul real; și
- iii. a stabili scopul și natura dorită a relației de afaceri.

Firmele trebuie să adapteze amploarea măsurilor standard de precauție privind clientela în funcție de risc. În cazul în care riscul asociat unei relații de afaceri este scăzut, și în limitele permise de legislația națională, firmele pot aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela. În cazul în care riscul asociat unei relații de afaceri este crescut, firmele trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela.

- Obținerea unei perspective de ansamblu.

Firmele trebuie să adune suficiente informații pentru a se asigura că au identificat toți factorii de risc relevanți, inclusiv, dacă este cazul, prin aplicarea de măsuri suplimentare de precauție privind clientela, și să evalueze factorii de risc respectivi pentru a obține o perspectivă de ansamblu asupra riscului asociat unei anumite relații de afaceri sau unei tranzacții ocazionale. Firmele trebuie să rețină că lista factorilor de risc din prezentul ghid nu este exhaustivă și că nu există așteptări ca acestea să aibă în vedere toți factorii de risc, în toate cazurile.

- Monitorizare și revizuire.

Firmele trebuie să-și actualizeze și să-și revizuiască în permanență evaluarea riscurilor.² Firmele trebuie să monitorizeze tranzacțiile pentru a se asigura că acestea sunt în concordanță cu profilul de risc și cu activitatea clientului și, dacă este cazul, să examineze sursa fondurilor pentru a detecta posibile acțiuni de spălare a banilor/finanțare a terorismului. De asemenea, firmele trebuie să asigure actualizarea documentelor, a datelor sau a informațiilor de care dispun, pentru a înțelege dacă riscul asociat relației de afaceri s-a schimbat.³

Evaluări ale riscurilor: metodologie și factori de risc

11. O evaluare a riscurilor trebuie să conțină două etape distincte, însă corelate:

- a. identificarea riscului de spălare a banilor/finanțare a terorismului; și
- b. evaluarea riscului de spălare a banilor/finanțare a terorismului.

² Articolul 8 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849.

³ Articolul 13 alineatul (1) litera (d) din Directiva (UE) 2015/849.

Identificarea riscului de spălare a banilor/finanțare a terorismului

12. Firmele trebuie să afle care sunt riscurile de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului la care sunt sau ar fi expuse ca urmare a stabilirii unei relații de afaceri sau a efectuării unei tranzacții ocazionale.
13. Atunci când identifică riscurile de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociate unei relații de afaceri sau unei tranzacții ocazionale, firmele trebuie să țină cont de factorii de risc relevanți, inclusiv să identifice clientul, țările sau zonele geografice în care funcționează, produsele, serviciile și tranzacțiile specifice pe care le solicită clientul, precum și canalele utilizate de firmă pentru a distribui aceste produse, servicii și tranzacții.

Surse de informare

14. Dacă este posibil, informațiile cu privire la acești factori de risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului trebuie să provină din surse diverse, indiferent dacă acestea sunt accesate individual sau prin intermediul unor instrumente sau baze de date disponibile în comerț, care acumulează informații din mai multe surse. Firmele trebuie să stabilească tipul și numărul acestor surse în funcție de riscuri.
15. Firmele trebuie să țină cont întotdeauna de următoarele surse de informații:
 - evaluarea de către Comisia Europeană a riscurilor la nivel supranațional;
 - informații din partea guvernului, precum evaluările de către guvern a riscurilor la nivel național, declarații și avertizări politice, precum și expuneri de motive pentru legislația relevantă;
 - informații din partea autorităților de reglementare, precum orientări și motivări prevăzute pentru amenzi pentru încălcarea reglementărilor;
 - informații din partea unităților de informații financiare și a agențiilor de aplicare a legii, precum rapoartele privind amenințări, alertele și tipologiile; și
 - informații obținute în cadrul procesului de aplicare a măsurilor standard de precauție privind clientela.
16. Alte surse de informații pe care firmele le pot avea în vedere în acest context pot include, printre altele:
 - propriile cunoștințe și expertiza profesională a firmei;
 - informații din partea organismelor din industrie, cum ar fi tipologii și riscuri emergente;
 - informații din partea societății civile, cum ar fi indicii de percepție a corupției și rapoartele de țară;
 - informații din partea organismelor de standardizare internaționale precum rapoartele de evaluare reciprocă sau listele negre fără caracter juridic obligatoriu;
 - informații din surse deschise credibile și sigure, precum rapoarte din ziare de renume;

- informații din partea unor organizații comerciale credibile și sigure, cum ar fi rapoartele privind riscurile și cele de informații; și
- informații din partea organizațiilor de statistică și din mediul academic.

Factori de risc

17. Firmele trebuie să rețină că lista următorilor factori de risc nu este exhaustivă și că nici nu există așteptări ca acestea să aibă în vedere toți factorii de risc, în toate cazurile. Firmele trebuie să obțină o perspectivă de ansamblu asupra riscului asociat situației și să rețină că, exceptând cazul în care Directiva (UE) 2015/849 sau legislația națională prevede altfel, prezența factorilor de risc izolați nu încadrează neapărat o relație într-o clasă de risc mai ridicat sau mai scăzut.

Factori de risc asociați clientului

18. Atunci când identifică riscul asociat clienților lor, inclusiv cel asociat beneficiarului real al clienților lor,⁴ firmele trebuie să aibă în vedere riscul asociat:
- a. activității sau activității profesionale a clientului și a beneficiarului real al clientului;
 - b. reputației clientului și a beneficiarului real al clientului; și
 - c. naturii și comportamentului clientului și a beneficiarului real al clientului.
19. Printre factorii de risc care pot fi relevanți atunci când se are în vedere riscul asociat activității sau activității profesionale a unui client sau a beneficiarului real al unui client se numără:
- Clientul sau beneficiarul real are legături cu sectoare asociate frecvent cu un risc mai ridicat de corupție, precum domeniul construcțiilor, industria farmaceutică și domeniul sănătății, comerțul cu arme și sectorul apărării, industriile extractive sau achizițiile publice?
 - Clientul sau beneficiarul real are legături cu sectoare asociate cu un risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat, de exemplu anumite segmente din sectorul instituțiilor de plată și caselor de schimb valutar, cazinouri sau comercianți de metale prețioase?
 - Clientul sau beneficiarul real are legături cu sectoare care implică sume în numerar semnificative?
 - În cazul în care clientul este persoană juridică sau în cazul unui construcție juridică, care este scopul constituirii acesteia? De exemplu, care este natura activității lor?
 - Clientul are legături politice, de exemplu, este o persoană expusă politic sau beneficiarul său real este o persoană expusă politic? Clientul sau beneficiarul real are alte legături relevante cu o persoană expusă politic, de exemplu este vreunul dintre directorii clientului

⁴ Pentru orientări cu privire la factorii de risc asociați beneficiarilor polițelor de asigurare de viață, vă rugăm să consultați titlul III, capitolul 7.

o persoană expusă politic și, în acest caz, aceste persoane expuse politic exercită un control semnificativ asupra clientului sau a beneficiarului real? În cazul în care un client sau beneficiarul real al acestuia este o persoană expusă politic, firmele trebuie să aplice întotdeauna măsuri sporite de precauție privind clientela în conformitate cu articolul 20 din Directiva (UE) 2015/849.

- Clientul sau beneficiarul real deține o altă funcție importantă sau beneficiază de un statut de înalt demnitar public care îi poate permite să abuzeze de această funcție în interesul propriu? De exemplu, este acesta un înalt funcționar public la nivel local sau regional care poate influența atribuirea contractelor publice, este un membru cu putere de decizie în cadrul organismelor sportive de for superior sau o persoană cunoscută pentru faptul că influențează guvernul și alți factori de decizie de rang superior?
 - Este clientul o persoană juridică supusă unor cerințe obligatorii de publicare a informațiilor care garantează că informații fiabile cu privire la beneficiarul real al clientului sunt accesibile publicului, de exemplu o societate pe acțiuni cotate la bursa de valori care condiționează cotarea de o astfel de publicare?
 - Clientul este o instituție de credit sau o instituție financiară care acționează pe cont propriu într-o jurisdicție în care există un regim eficient de combatere a acțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului și este supravegheat pentru respectarea obligațiilor locale în materie de combatere a acțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului? Există dovezi care să ateste că clientul a fost supus unor sancțiuni în materie de supraveghere sau i-au fost impuse măsuri pentru nerespectarea obligațiilor în materie de combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului sau pentru nerespectarea unor cerințe cu caracter mai general cu privire la conduită în ultimii ani?
 - Clientul este o instituție sau întreprindere din cadrul administrației publice dintr-o jurisdicție cu niveluri scăzute de corupție?
 - Profilul clientului sau al beneficiarului real este în concordanță cu ceea ce cunoaște firma despre activitatea din trecut, cea din prezent sau cea preconizată a acestuia, despre cifra de afaceri a societății acestuia, sursa fondurilor și sursa patrimoniului clientului sau a beneficiarului real?
20. Următorii factori de risc pot fi relevanți atunci când se are în vedere riscul asociat reputației unui client sau a beneficiarului real:
- Există rapoarte media negative sau alte surse relevante de informații despre client, de exemplu există acuzații împotriva clientului sau a beneficiarului real privind comiterea de infracțiuni sau a unor acte de terorism? În caz afirmativ, sunt acestea fiabile și credibile? Firmele trebuie să determine credibilitatea acuzațiilor pe baza calității și independenței sursei datelor și a persistenței acestor acuzații, printre alte considerente. Firmele trebuie să știe că doar absența condamnării penale nu este suficientă pentru a respinge acuzațiile de comitere a unor fapte ilegale.

- Activele clientului, ale beneficiarului real sau ale oricărei persoane cunoscute public ca fiind în legătură strânsă cu acesta au fost blocate ca urmare a unor acțiuni administrative sau penale sau a unor acuzații de terorism sau finanțare a terorismului? Firma are motive rezonabile să suspecteze că, la un moment dat în trecut, clientul sau beneficiarul real sau orice persoană cunoscută public ca fiind în legătură strânsă cu acesta a făcut obiectul unei astfel de acțiuni de blocare a activelor?
 - Firma cunoaște dacă clientul sau beneficiarul real a făcut obiectul unui raport de tranzacții suspecte în trecut?
 - Firma are informații din interior cu privire la integritatea clientului sau a beneficiarului real, obținute, de exemplu, în cadrul unei relații de afaceri de lungă durată?
21. Următorii factori de risc pot fi relevanți atunci când se are în vedere riscul asociat naturii și comportamentului unui client sau al beneficiarului real; firmele trebuie să țină cont de faptul că nu toți acești factori de risc vor fi perceptibili la început; aceștia pot să apară doar după ce s-a stabilit relația de afaceri:
- Clientul are motive întemeiate să nu poată prezenta dovezi adecvate cu privire la identitatea sa, poate din cauza faptului că este solicitant de azil?⁵
 - Firma are îndoieli cu privire la veridicitatea sau exactitatea identității clientului sau a beneficiarului real?
 - Există indicii care să confirme că este posibil ca un client să urmărească să evite stabilirea unei relații de afaceri? De exemplu, clientul urmărește să desfășoare o singură tranzacție sau mai multe tranzacții în mai multe tranșe atunci când, din punct de vedere economic, ar avea mai mult sens stabilirea unei relații de afaceri?
 - Structura de proprietate și control a clientului este transparentă și este logică? Dacă structura de proprietate și control a clientului este complexă sau opacă, există o justificare comercială sau legală evidentă în acest sens?
 - Clientul emite acțiuni la purtător sau are acționari nominali?
 - Clientul este o persoană juridică sau deține un acord juridic care poate fi utilizat ca vehicul investițional?
 - Există un motiv întemeiat pentru schimbările produse la nivelul structurii de proprietate și control a clientului?
 - Clientul solicită tranzacții care sunt complexe, neobișnuite sau neașteptat de ample sau care au un tipar neobișnuit sau neașteptat, aparent fără un scop economic sau juridic sau fără o bună justificare comercială? Există motive pentru a suspecta clientul că încearcă să

⁵ ABE a publicat Avizul privind aplicarea măsurilor de precauție privind clientela pentru clienții care sunt solicitanți de azil din state terțe sau teritorii cu un risc mai ridicat („Opinion on the application of Customer Due Diligence Measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories”), vezi <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>.

eludeze anumite praguri precum cele prevăzute la articolul 11 litera (b) din Directiva (UE) 2015/849 și în legislația națională, dacă este cazul?

- Clientul solicită stabilirea unor niveluri inutile sau nerezonabile de păstrare a secretului? De exemplu, este clientul reticent în a împărtăși informații în procesul de aplicare a măsurilor de precauție privind clientela sau pare acesta că dorește să disimuleze adevărata natură a activității sale?
- Poate fi explicată cu ușurință sursa patrimoniului sau sursa fondurilor clientului sau a beneficiarului real, de exemplu datorită ocupației sale, din moștenire sau investiții? Explicația este plauzibilă?
- Clientul utilizează produsele și serviciile pe care le-a obținut așa cum a fost prevăzut atunci când a fost inițiată relația de afaceri?
- În cazul în care clientul este un nerezident, nevoile acestuia pot fi îndeplinite mai bine în altă parte? Există o justificare economică și legală solidă pentru clientul care solicită tipul de serviciu financiar căutat? Firmele trebuie să țină cont că articolul 16 din Directiva 2014/92/UE acordă clienților care locuiesc în mod legal în Uniune dreptul de a obține un cont de plăți principal, însă acest drept se aplică doar în măsura în care instituțiile de credit își pot îndeplini obligațiile în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului⁶
- Este clientul o organizație non-profit de ale cărei activități se poate abuza în scopul finanțării terorismului?

State și zone geografice

22. Atunci când identifică riscul asociat unor state și zone geografice, firmele trebuie să aibă în vedere riscul asociat:

- a. jurisdicțiilor în care clientul și beneficiarul real sunt stabiliți ;
- b. jurisdicțiilor în care clientul și beneficiarul real au sediul principal; și
- c. jurisdicțiilor în care clientul și beneficiarul real au legături personale relevante.

23. Firmele trebuie să rețină că natura și scopul relației de afaceri stabilesc adesea importanța relativă a factorilor de risc din fiecare stat și zonă geografică (a se vedea, de asemenea, paragrafele 36-38). De exemplu:

- În cazul în care fondurile utilizate în relația de afaceri au fost generate în străinătate, nivelul infracțiunilor principale asociate spălării banilor și eficacitatea sistemului juridic al unui stat respectiv vor fi deosebit de relevante.
- În cazul în care fondurile sunt primite de la sau transmise jurisdicțiilor în care se știe că acționează grupuri care comit acte infracționale de terorism, firmele trebuie să aibă în

⁶ Vezi, în special articolul 1 alineatul (7) și articolul 16 alineatul (4) din Directiva 2014/92/UE.

vedere în ce măsură este de așteptat sau este posibil ca această situație să dea naștere unor suspiciuni pe baza informațiilor deținute de către firmă în ceea ce privește scopul și natura relației de afaceri.

- În cazul în care clientul este o instituție de credit sau financiară, firmele trebuie să acorde o atenție deosebită adecvării regimului de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului al statului și eficacității acțiunii de supraveghere pe linia combaterii spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- În cazul în care clientul este o construcție juridică sau un fiduciar, firmele trebuie să țină cont de măsura în care statul în care este înregistrat clientul și, după caz, beneficiarul real, respectă în mod eficace standardele internaționale privind transparența fiscală.

24. Printre factorii de risc pe care firmele trebuie să îi aibă în vedere atunci când identifică eficacitatea regimului de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului al unei jurisdicții se numără:

- Statul a fost identificat de către Comisie ca prezentând deficiențe strategice la nivelul regimului său de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului în conformitate cu articolul 9 din Directiva (UE) 2015/849? În cazul în care firmele deservește persoane fizice sau juridice care sunt rezidente sau stabilite în state terțe pe care Comisia le-a identificat ca prezentând un risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ridicat, firmele trebuie să aplice întotdeauna măsuri sporite de precauție privind clientela.⁷
- Există informații din mai multe surse credibile și relevante cu privire la calitatea procedurilor de control în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului din cadrul jurisdicției, inclusiv informații cu privire la calitatea și eficacitatea aplicării normelor de reglementare și a supravegherii. Printre exemplele de posibile surse se numără rapoartele de evaluare reciprocă ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) sau ale altor organisme regionale similare GAFI (ORSG) (un bun punct de pornire este rezumatul și constatările-cheie și evaluarea conformității cu recomandările 10, 26 și 27, precum și realizările imediate 3 și 4), lista GAFI a jurisdicțiilor care prezintă un risc ridicat și care sunt necooperante, evaluările Fondului Monetar Internațional (FMI) și rapoartele din cadrul Programului de evaluare a sectorului financiar (PESF). Firmele trebuie să știe că apartenența la GAFI sau la un ORSG (de exemplu, MoneyVal) nu înseamnă automat că regimul de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului din cadrul jurisdicției este adecvat și eficace.

Firmele trebuie să știe că Directiva (UE) 2015/849 nu recunoaște „echivalența” statelor terțe și că listele jurisdicțiilor echivalente ale statelor membre ale UE nu mai sunt menținute. În măsura în care legislația națională permite acest lucru, firmele trebuie poată identifica jurisdicțiile cu risc scăzut în conformitate cu prezentul ghid și cu anexa II la Directiva (UE) 2015/849.

⁷ Articolul 18 alineatul (1) din Directiva (EU) 2015/849.

25. Printre factorii de risc pe care firmele trebuie să îi aibă în vedere atunci când identifică nivelul riscului de finanțare a terorismului asociat unei jurisdicții se numără:
- Există informații, de exemplu din partea organelor de aplicare a legii sau din surse mediatice deschise relevante și de încredere, care să sugereze că o jurisdicție acordă finanțare sau sprijin pentru activități teroriste sau că se știe că grupurile care comit infracțiuni de terorism operează în statul sau pe teritoriul respectiv?
 - Jurisdicția face obiectul unor sancțiuni financiare, embargouri sau măsuri care sunt legate de terorism, finanțarea terorismului sau proliferare și care sunt emise, de exemplu, de Organizația Națiunilor Unite sau Uniunea Europeană?
26. Printre factorii de risc pe care trebuie să îi aibă în vedere firmele atunci când identifică nivelul de transparență și conformitatea fiscală a unei jurisdicții se numără:
- Există informații din mai multe surse relevante și de încredere din care să reiasă că statul a fost considerat ca fiind în conformitate cu standardele internaționale în materie de transparență fiscală și schimb de informații? Există dovezi care să ateste că normele specifice sunt puse în mod eficace în practică? Printre exemplele de posibile surse se numără rapoartele Forumului mondial privind transparența și schimburile de informații în scopuri fiscale al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), care clasifică jurisdicțiile în funcție de transparența lor fiscală și scopurile pentru schimburile de informații; evaluările angajamentului jurisdicției în ceea ce privește schimbul automat de informații pe baza standardului comun de raportare; evaluări ale conformității cu Recomandările nr. 9, 24 și 25 ale GAFI și cu realizările imediate nr. 2 și 5 ale GAFI sau ORSG; și evaluările FMI (de exemplu, evaluările angajaților FMI asupra centrelor financiare offshore).
 - Jurisdicția s-a angajat să respecte și a implementat în mod eficace Standardul comun de raportare cu privire la schimbul automat de informații, care a fost adoptat în cadrul G20 în 2014?
 - Jurisdicția a creat registre relevante și accesibile privind beneficiarii reali?
27. Printre factorii de risc pe care firmele trebuie să îi aibă în vedere atunci când identifică riscul asociat nivelului infracțiunilor principale de spălare a banilor se numără:
- Există informații din surse relevante și de încredere cu privire la nivelul infracțiunilor principale de spălare a banilor prevăzute la articolul 3 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849, de exemplu corupție, crimă organizată, infracțiuni fiscale și fraudă gravă? Printre exemple se numără indicii de percepție a corupției; rapoartele de țară ale OCDE cu privire la punerea în aplicare a convenției OCDE pentru combaterea dării sau luării de mită; și raportul Biroului Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate.
 - Există informații din mai multe surse relevante și de încredere cu privire la capacitatea sistemului de investigare și a celui judiciar al jurisdicției de a cerceta și a urmări penal aceste infracțiuni în mod eficace?

Factori de risc asociați produselor, serviciilor și tranzacțiilor

28. Atunci când identifică riscul asociat produselor, serviciilor sau tranzacțiilor lor, firmele trebuie să aibă în vedere riscul asociat:
- nivelului de transparență sau de opacitate pe care îl permite produsul, serviciul sau tranzacția în cauză;
 - complexitatea produsului, serviciului sau tranzacției; și
 - valoarea sau dimensiunea produsului, serviciului sau tranzacției.
29. Printre factorii de risc care pot fi relevanți atunci când se examinează riscul asociat transparenței unui produs, unui serviciu sau unei tranzacții se numără:
- În ce măsură produsele sau serviciile permit clientului sau beneficiarului real ori structurilor beneficiare să rămână anonime sau facilitează ascunderea identității acestora? Printre exemplele de astfel de produse și servicii se numără acțiunile la purtător, depozitele fiduciare, construcții juridice sau entități offshore și anumite fonduri fiduciare, precum și entități juridice precum fundații care pot fi structurate în așa fel încât să profite de anonimitate și să permită desfășurarea de tranzacții cu societăți fictive sau societăți cu acționari nominali.
 - În ce măsură este posibil ca un terț care nu face parte din relația de afaceri să emită instrucțiuni, de exemplu în cazul anumitor relații bancare corespondente?
30. Printre factorii de risc care pot fi relevanți atunci când se examinează riscul asociat complexității unui produs, unui serviciu sau unei tranzacții se numără:
- În ce măsură tranzacția este complexă și nu implică mai multe părți sau mai multe jurisdicții, de exemplu în cazul anumitor tranzacții de finanțare a comerțului? Tranzacțiile sunt directe, de exemplu se fac plăți regulate într-un fond de pensii?
 - În ce măsură produsele sau serviciile permit efectuarea de plăți de către terți sau acceptă plăți excedentare atunci când acestea nu sunt așteptate în mod normal? În cazul în care sunt așteptate plăți din partea terților, cunoaște firma identitatea terțului, de exemplu este acesta o autoritate care acționează în beneficiul statului sau un garant? Sau sunt produsele și serviciile finanțate exclusiv prin transferuri de fonduri din contul propriu al clientului deschis la o altă instituție financiară supusă unor standarde de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului și de supraveghere, comparabile cu cele prevăzute în temeiul Directivei (UE) 2015/849?
 - Firma înțelege riscurile asociate produsului sau serviciului său nou sau inovator, în special în cazul în care acesta presupune utilizarea de noi tehnologii sau metode de plată?
31. Printre factorii de risc care pot fi relevanți atunci când se examinează riscul asociat valorii sau dimensiunii unui produs, unui serviciu sau unei tranzacții se numără:

- În ce măsură produsele sau serviciile implică flux ridicat de numerar, așa cum sunt multe servicii de plată, însă și anumite conturi curente?
- În ce măsură produsele sau serviciile facilitează sau încurajează tranzacțiile de valori mari? Există plafoane asupra valorilor tranzacțiilor sau nivelurilor primelor, care pot limita utilizarea produsului sau serviciului în scopuri de spălare a banilor și de finanțare a terorismului?

Factorii de risc asociați canalului de distribuție

32. Atunci când identifică riscul asociat modului în care clientul obține produsele sau serviciile pe care le solicită, firmele trebuie să examineze riscul asociat:
- a. măsurii în care relația de afaceri nu se desfășoară față în față;
 - b. oricăror persoane reprezentante sau intermediare la care poate apela firma, precum și naturii relației acestora cu firma.
33. Atunci când evaluează riscul asociat modului în care clientul obține produsele sau serviciile, firmele trebuie să aibă în vedere o serie de factori, printre care:
- Clientul este prezent fizic în scopuri de identificare? Dacă nu, firma a recurs la o formă de încredere pentru aplicarea măsurilor de precauție privind clientela fără prezența fizică? Aceasta a luat măsuri pentru a preveni falsul privind identitatea, bazat pe asemănare, sau fraudă de identitate?
 - A fost clientul prezentat de către o altă parte a aceluiași grup financiar și, în caz afirmativ, în ce măsură se poate baza firma pe această prezentare ca asigurare a faptului că clientul nu va expune firma unui risc excesiv de spălare a banilor și de finanțare a terorismului? Ce a făcut firma pentru a se asigura că entitatea din cadrul grupului aplică măsuri de precauție privind clientela la standardele Spațiului Economic European (SEE) în conformitate cu articolul 28 din Directiva (UE) 2015/849?
 - A fost clientul prezentat de către o terță parte, de exemplu o bancă ce nu face parte din același grup, și terțul respectiv este o instituție financiară sau activitatea sa principală nu are legătură cu prestarea de servicii financiare? Ce a făcut firma pentru a se asigura că:
 - i. terțul aplică măsuri de precauție privind clientela și de păstrare a evidențelor potrivit standardelor SEE și este supravegheat pentru respectarea obligațiilor similare în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului în conformitate cu articolul 26 din Directiva (UE) 2015/849;
 - ii. terțul va furniza imediat, la cerere, copii relevante ale datelor de identificare și verificare, printre altele, în conformitate cu articolul 27 din Directiva (UE) 2015/849; și
 - iii. calitatea măsurilor de precauție privind clientela ale terțului este de așa natură încât acestea pot fi invocate?

- Clientul a fost prezentat prin intermediul unui agent legat, mai exact fără contactul direct cu firma? În ce măsură se poate asigura firma că agentul a obținut suficiente informații pentru ca firma să își cunoască atât clientul, cât și nivelul de risc asociat relației de afaceri?
- Dacă se apelează la agenți independenți sau legați, în ce măsură sunt aceștia implicați în regim permanent în desfășurarea activității? Cum afectează aceasta cunoștințele firmei despre client și gestionarea permanentă a riscurilor?
- În cazul în care o firmă apelează la un intermediar:
 - i. Este acesta o persoană reglementată supusă obligațiilor de combatere a spălării banilor care sunt în concordanță cu obligațiile prevăzute prin Directiva (UE) 2015/849?
 - ii. Face acesta obiectul supravegherii eficiente sub aspectul combaterii spălării banilor? Există indicii ale caracterului neadecvat al nivelului de conformitate al intermediarului cu legislația sau reglementările aplicabile în materie de combatere a spălării banilor, de exemplu intermediarul a fost sancționat pentru încălcarea obligațiilor în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului?
 - iii. Are acesta sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului mai ridicat? În cazul în care un terț are sediul într-un stat terț care prezintă un risc ridicat, pe care Comisia l-a identificat ca prezentând deficiențe strategice, firmele nu trebuie să se bazeze pe intermediarul respectiv. Cu toate acestea, în măsura în care legislația națională permite acest lucru, intermediarul poate prezenta încredere cu condiția ca acesta să fie o sucursală sau o filială deținută majoritar de una altă firmă care are sediul în Uniune, și dacă firma este sigură că intermediarul respectă integral politicile și procedurile de la nivelul grupului în conformitate cu articolul 45 din Directiva (UE) 2015/849.⁸

Evaluarea riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului

34. Firmele trebuie să își contureze o imagine de ansamblu asupra factorilor de risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului pe care i-au identificat și care, împreună, vor stabili nivelul de risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat unei relații de afaceri sau unei tranzacții ocazionale.
35. În cadrul acestei evaluări, firmele pot decide să pondereze factorii în mod diferit în funcție de importanța lor relativă.

Ponderarea factorilor de risc

36. Atunci când măsoară factorii de risc, firmele trebuie să examineze în cunoștință de cauză relevanța diferiților factori de risc în contextul unei relații de afaceri sau al unei tranzacții

⁸ Articolul 26 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849.

ocasionale. Aceasta duce deseori la atribuirea de către firme a unor „punctaje” diferite pentru factori diferiți; de exemplu, firmele pot decide că legăturile personale ale unui client cu o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului mai ridicat sunt mai puțin relevante în contextul caracteristicilor produsului pe care acesta îl caută.

37. În ultimul rând, ponderea atribuită fiecăruia dintre acești factori poate varia de la un produs la altul și de la un client (sau de la o categorie de clienți) la altul (altă categorie de clienți) și de la o firmă la alta. Atunci când măsoară factorii de risc, firmele trebuie să se asigure că:
- măsurarea nu este influențată în mod necorespunzător doar de un singur factor;
 - considerentele de natură economică sau cu privire la profit nu influențează evaluarea riscului;
 - măsurarea nu conduce la o situație în care este imposibil pentru orice relație de afaceri să fie clasificată ca prezentând un risc ridicat;
 - dispozițiile Directivei (UE) 2015/849 sau cele din legislația națională cu privire la situații care prezintă întotdeauna un risc ridicat de spălare a banilor nu pot fi ignorate în favoarea măsurării efectuate de către firmă; și
 - că acestea pot să nu ia în considerare orice punctaje generate automat pentru riscuri, dacă este necesar. Justificarea pentru decizia de a nu lua în considerare astfel de punctaje trebuie să fie documentată în mod corespunzător.
38. În cazul în care o firmă recurge la sisteme informatice automate pentru a aloca punctaje pentru riscul general în vederea clasificării relațiilor de afaceri sau a tranzacțiilor ocazionale și nu dezvoltă astfel de sisteme în interior, ci le cumpără de la un furnizor extern, aceasta trebuie să înțeleagă cum funcționează sistemul și cum combină factorii de risc pentru a obține un punctaj al riscului general. O firmă trebuie să aibă întotdeauna posibilitatea de a se asigura că punctajele atribuite reflectă înțelegerea firmei privind riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și trebuie să poată demonstra acest lucru autorității competente.

Clasificarea relațiilor de afaceri și a tranzacțiilor ocazionale

39. În urma evaluării riscurilor de către o firmă, aceasta trebuie să clasifice relațiile sale de afaceri și tranzacțiile ocazionale în funcție de nivelul perceput al riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.
40. Firmele trebuie să stabilească cel mai adecvat mod de clasificare a riscurilor. Aceasta va depinde de natura și amploarea activității firmei și de tipurile de riscuri de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la care aceasta este expusă. Deși firmele deseori clasifică riscul ca fiind ridicat, mediu și scăzut, sunt posibile și alte clasificări.

Gestionarea riscurilor: măsuri simplificate și sporite de precauție privind clientela

41. Evaluarea riscurilor de către o firmă trebuie să o ajute pe aceasta să identifice punctele în care trebuie să își concentreze eforturile de gestionare a riscului în contextul combaterii spălării banilor sau a finanțării terorismului, atât la momentul preluării clientului, cât și pe durata relației de afaceri.
42. În cadrul acestei acțiuni, firmele trebuie să aplice fiecare dintre măsurile de precauție privind clientela prevăzute la articolul 13 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/849, însă pot stabili măsura în care să aplice aceste măsuri în funcție de riscuri. Măsurile de precauție privind clientela trebuie să ajute firmele să înțeleagă mai bine riscul asociat relațiilor de afaceri individuale sau tranzacțiilor ocazionale.
43. Articolul 13 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 impune firmelor să poată demonstra autorității competente că măsurile de precauție privind clientela pe care le-au aplicat sunt proporționale cu riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Măsuri simplificate de precauție privind clientela

44. În măsura în care legislația națională permite acest lucru, firmele pot aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela în situații în care riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat unei relații de afaceri a fost evaluat drept unul scăzut. Aplicarea măsurilor simplificate de precauție privind clientela nu constituie o exceptare de la niciuna dintre măsurile standard de precauție privind clientela; însă firmele pot adapta amploarea, durata sau tipul fiecăreia dintre sau al tuturor măsurilor de precauție în așa fel încât acestea să fie proporționale cu riscul scăzut pe care l-au identificat.
45. Printre măsurile simplificate de precauție privind clientela pe care firmele le pot aplica se numără:
 - adaptarea duratei măsurii de precauție privind clientela, de exemplu în cazul în care produsul sau tranzacția vizate prezintă caracteristici care limitează utilizarea acestuia sau acesteia în scopuri de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, de exemplu prin:
 - i. verificarea identității clientului sau a beneficiarului real la momentul stabilirii relației de afaceri; sau
 - ii. verificarea identității clientului sau a beneficiarului real după ce tranzacțiile depășesc un anumit prag sau după ce s-a scurs o perioadă rezonabilă de timp. Firmele trebuie să se asigure că:
 - a. aceasta nu conduce la o exceptare de facto de la aplicarea măsurilor de precauție privind clientela, mai exact firmele trebuie să se asigure că, în cele din urmă, se va verifica identitatea clientului sau a beneficiarului

real;

- b. pragul sau termenul limită este stabilit la un nivel scăzut rezonabil (deși, în privința finanțării terorismului, firmele trebuie să știe că este posibil ca doar un prag redus să nu fie suficient pentru a reduce riscul);
 - c. au instituit sisteme pentru a detecta momentul în care s-a atins pragul sau limita; și
 - d. nu amână aplicarea măsurilor de precauție privind clientela și nici nu întârzie în obținerea de informații relevante despre client, în cazul în care legislația aplicabilă, de exemplu Regulamentul (UE) 2015/847 sau dispozițiile din legislația națională, impune obținerea acestor informații chiar de la început.
- adaptarea cantității de informații obținute în scopul identificării, al verificării sau al monitorizării, de exemplu prin:
 - i. verificarea identității pe baza informațiilor obținute doar dintr-un document sau o sursă de date sigură, credibilă și independentă; sau
 - ii. stabilirea naturii și a scopului implicite ale relației de afaceri, deoarece produsul este conceput doar pentru un singur scop specific, cum ar fi schema de pensii a unei societăți sau o cartelă cadou într-un centru de cumpărături.
 - adaptarea calității sau a sursei informațiilor obținute în scopul identificării, al verificării sau al monitorizării, de exemplu prin:
 - i. acceptarea informațiilor obținute de la client în locul celor dintr-o sursă independentă atunci când se verifică identitatea beneficiarului real (precizăm că acest lucru nu se permite atunci când se verifică identitatea clientului); sau
 - ii. în cazul în care riscul asociat tuturor aspectelor relației este foarte scăzut, să se bazeze pe sursa fondurilor pentru îndeplinirea unor cerințe de precauție privind clientela, de exemplu atunci când fondurile constituie plăți pentru beneficii de stat sau când fondurile au fost transferate dintr-un cont deschis în numele clientului la o firmă din SEE.
 - adaptarea frecvenței actualizărilor măsurilor de precauție privind clientela și a revizuirilor relației de afaceri, de exemplu efectuarea acestora doar atunci când apar evenimente declanșatoare precum momentul în care clientul caută să obțină un produs sau serviciu nou sau atunci când se atinge un anumit prag al tranzacției; firmele trebuie să se asigure că aceasta nu determină o exceptare *de facto* de la păstrarea la zi a informațiilor obținute prin aplicarea măsurilor de precauție privind clientela.

- adaptarea frecvenței și intensității monitorizării tranzacțiilor, de exemplu monitorizând doar tranzacțiile peste un anumit prag. În cazul în care firmele aleg să facă aceasta, ele trebuie să se asigure că pragul este stabilit la un nivel rezonabil și că au instituit sisteme pentru a identifica tranzacții corelate care, împreună, ar depăși pragul respectiv.
46. Titlul III enumeră măsurile simplificate adiționale de precauție privind clientela care pot fi deosebit de relevante în diferite sectoare.
 47. Informațiile pe care le obține o firmă atunci când aplică măsuri simplificate de precauție privind clientela trebuie să permită firmei să se asigure în mod rezonabil că este justificată evaluarea sa conform căreia riscul asociat relației este redus. De asemenea, aplicarea măsurilor simplificate de precauție privind clientela trebuie să asigure firmei destule informații despre natura relației de afaceri pentru a identifica orice tranzacții neobișnuite sau suspecte. Măsurile simplificate de precauție privind clientela nu exonerează o instituție de la raportarea tranzacțiilor suspecte către unitățile de informații financiare.
 48. În cazul în care există indicii conform cărora este posibil ca riscul să nu fie scăzut, de exemplu în cazul în care există motive de a suspecta că se încearcă acțiuni de spălare a banilor și de finanțare a terorismului sau în cazul în care firma are îndoieli cu privire la veridicitatea informațiilor obținute, nu trebuie să aplice măsuri simplificate de precauție privind clientela.⁹ De asemenea, în cazul scenariilor specifice cu risc ridicat și pentru care există obligația de a aplica măsuri sporite de precauție privind clientela, nu trebuie să se aplice măsuri simplificate de precauție privind clientela.

Măsuri sporite de precauție privind clientela

49. Firmele trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela în situații cu risc mai ridicat pentru a gestiona și a atenua respectivele riscuri în mod corespunzător.¹⁰ Măsurile sporite de precauție privind clientela nu pot fi înlocuite cu măsuri standard de precauție privind clientela, ci trebuie să fie aplicate în plus față de aceste măsuri obișnuite.
50. Directiva (UE) 2015/849 prezintă cazuri specifice pe care firmele trebuie să le trateze întotdeauna ca prezentând un risc ridicat:
 - i. cazul în care clientul sau beneficiarul real al clientului este o persoană expusă politic;¹¹
 - ii. cazul în care firma stabilește o relație de corespondență cu o instituție respondentă dintr-un stat din afara SEE;¹²

⁹ Articolul 11 literele (e) și (f) și articolul 15 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849.

¹⁰ Articolele 18-24 din Directiva (UE) 2015/849.

¹¹ Articolele 20-24 din Directiva (UE) 2015/849.

¹² Articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849.

- iii. cazul în care firma încheie tranzacții cu persoane fizice sau entități juridice stabilite în țări terțe cu risc ridicat;¹³ și
 - iv. toate tranzacțiile complexe și neobișnuit de mari, sau tiparele neobișnuite de tranzacții care nu au un scop economic sau legal evident.¹⁴
51. Directiva (UE) 2015/849 prevede măsurile sporite specifice de precauție privind clientela pe care firmele trebuie să le aplice:
- i. în cazul în care clientul sau beneficiarul real al clientului este o persoană expusă politic;
 - ii. în legătură cu relațiile de corespondență cu respondenții din țări terțe; și
 - iii. în legătură cu toate tranzacțiile complexe și neobișnuit de mari, sau tiparele neobișnuite de tranzacții care nu au un scop economic sau legal evident.

Firmele trebuie să aplice măsuri sporite adiționale de precauție privind clientela în situațiile în care acestea sunt proporționale cu riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului pe care l-au identificat.

Persoane expuse politic

52. Firmele care au identificat că un client sau un beneficiar real este o persoană expusă politic trebuie întotdeauna:
- Să ia măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și a fondurilor care urmează să fie utilizate în relația de afaceri pentru a le permite acestora să se asigure că nu gestionează produsele infracțiunii de corupție sau cele provenite din alte activități infracționale. Măsurile pe care firmele trebuie să le ia pentru a stabili sursa patrimoniului unei persoane expuse politic și sursa fondurilor vor depinde de gradul de risc ridicat asociat relației de afaceri. Firmele trebuie să verifice sursa patrimoniilor și sursa fondurilor pe baza unor date, documente sau informații sigure și independente în cazurile în care riscul asociat relației cu persoana expusă politic este deosebit de ridicat.
 - Se obține aprobarea conducerii de rang superior pentru a stabili sau a continua o relație de afaceri cu o persoană expusă politic. Nivelul superior corespunzător pentru aprobare trebuie să fie stabilit în funcție de nivelul de risc crescut asociat relației de afaceri, iar conducătorul de rang superior care aprobă o relație de afaceri cu o persoană expusă politic trebuie să aibă suficientă experiență și o imagine de ansamblu pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la probleme care au un impact direct asupra profilului de risc al firmei.

¹³ Articolul 18 alineatul (1) din Directiva (EU) 2015/849.

¹⁴ Articolul 18 alineatul (2) din Directiva 2015/849.

- Atunci când analizează problema aprobării unei relații cu o persoană expusă politic, conducerea de rang superior trebuie să își întemeieze decizia pe nivelul de risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la care ar fi expusă firma dacă ar stabili o relație de afaceri și să aprecieze cât de bine este dotată firma pentru a gestiona riscul respectiv în mod eficace.
 - Să exercite acțiuni sporite de monitorizare permanentă a tranzacțiilor și a riscului asociat relației de afaceri. Firmele trebuie să identifice tranzacțiile neobișnuite și să analizeze în mod regulat informațiile pe care le dețin pentru a se asigura de identificarea promptă a oricăror informații noi sau emergente care pot afecta evaluarea riscurilor. Frecvența acțiunii de monitorizare permanentă trebuie să fie stabilită în funcție de nivelul de risc ridicat asociat relației.
53. Firmele trebuie să aplice toate aceste măsuri în cazul persoanelor expuse politic, al membrilor familiilor acestora și al persoanelor cunoscute ca asociați apropiați ai acestora, iar amploarea acestor măsuri trebuie adaptată la riscuri.¹⁵

Relații de corespondență

54. Firmele trebuie să ia măsuri sporite specifice de precauție privind clientela în cazul în care au o relație de corespondență transfrontalieră cu un respondent care are sediul într-un stat terț.¹⁶ Firmele trebuie să aplice toate aceste măsuri și trebuie să adapteze amploarea acestora în funcție de riscuri.
55. Firmele trebuie să consulte titlul III pentru orientări privind măsurile sporite de precauție privind clientela în legătură cu relațiile bancare de corespondență; aceste orientări pot fi utile și pentru firmele implicate în alte relații de corespondență.

Tranzacții neobișnuite

56. Firmele trebuie să instituie politici și proceduri adecvate pentru a detecta tranzacțiile sau tiparele de tranzacții neobișnuite. În cazul în care o firmă detectează tranzacții care sunt neobișnuite pentru că:
- sunt mai mari decât ar preconiza în mod normal firma pe baza cunoștințelor sale despre client, relația de afaceri sau categoria în care este încadrat clientul;
 - acestea prezintă un tipar neobișnuit sau neașteptat comparativ cu activitatea normală a clientului sau cu tiparul tranzacțiilor asociate unor clienți, produse sau servicii similare; sau
 - acestea sunt foarte complexe comparativ cu alte tranzacții similare asociate unor tipuri de clienți, produse sau servicii similare,

¹⁵ Articolul 20 litera (b) din Directiva (UE) 2015/849.

¹⁶ Articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849.

și firma nu cunoaște justificarea economică sau scopul legal al acestora ori are îndoieli cu privire la veridicitatea informațiilor care i s-au pus la dispoziție, aceasta trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela.

57. Aceste măsuri sporite de precauție privind clientela trebuie să fie suficiente pentru a ajuta firma să stabilească dacă aceste tranzacții dau naștere unor suspiciuni și trebuie să includă cel puțin:
- luarea unor măsuri rezonabile și adecvate pentru a înțelege contextul și scopul acestor tranzacții, de exemplu prin stabilirea sursei și a destinației fondurilor sau aflarea mai multor informații despre activitatea clientului pentru a confirma probabilitatea desfășurării unor astfel de tranzacții de către client; și
 - monitorizarea relației de afaceri și a tranzacțiilor subsecvente mai frecvent și cu o atenție mai mare la detalii. O firmă poate decide să monitorizeze tranzacții individuale în cazul în care această măsură este proporțională cu riscul pe care l-a identificat.

Țări terțe cu risc ridicat și alte situații de risc ridicat

58. Atunci când tranzacționează cu persoane fizice sau juridice care au sediul sau locuiesc într-un stat terț identificată de către Comisie¹⁷ ca având un risc ridicat și în orice alte situații care prezintă un risc ridicat, firmele trebuie să ia o decizie în cunoștință de cauză în legătură cu măsurile sporite de precauție privind clientela care sunt adecvate pentru fiecare situație cu risc ridicat. Tipul adecvat de măsuri sporite de precauție privind clientela, inclusiv cantitatea de informații suplimentare solicitate, precum și întinderea acțiunii de monitorizare crescută, vor depinde de motivul pentru care o tranzacție ocazională sau o relație de afaceri a fost clasificată ca prezentând un risc ridicat.
59. Firmele nu trebuie să aplice toate măsurile sporite de precauție privind clientela enumerate mai jos în toate cazurile. De exemplu, în anumite situații cu risc ridicat, poate fi potrivit să se acorde atenție acțiunii de monitorizare permanentă sporită în cadrul unei relații de afaceri.
60. Măsurile sporite de precauție privind clientela pe care trebuie să le aplice firmele pot include:
- solicitarea mai multor informații în scopul aplicării măsurilor de precauție privind clientela:
 - i. Informații despre identitatea clientului sau a beneficiarului real ori despre structura de proprietate și de control a clientului, pentru a avea certitudinea că riscul asociat relației este bine înțeles. Aici se poate include obținerea și evaluarea informațiilor despre reputația clientului sau a beneficiarului real și verificarea oricăror acuzații negative aduse clientului sau beneficiarului real. Printre exemple se numără:
 - a. informații despre membrii familiei și despre partenerii de afaceri apropiați;
 - b. informații despre activitățile economice din trecut și din prezent ale clientului sau ale beneficiarului real; și

¹⁷ Articolul 9 din Directiva (UE) 2015/849.

- c. informații negative din mass-media.
- ii. informații despre natura dorită a relației de afaceri pentru a obține certitudinea că natura și scopul relației de afaceri sunt legitime și pentru a ajuta firmele să obțină un profil al riscului mai complet pentru client. Aici se poate include obținerea de informații cu privire la:
- a. numărul, dimensiunea și frecvența tranzacțiilor care ar putea să fie efectuate prin intermediul contului pentru a permite firmei să identifice abaterile care pot da naștere unor suspiciuni (în unele cazuri, poate fi adecvată solicitarea de dovezi);
 - b. motivul pentru care clientul caută un anumit produs sau serviciu, în special în cazul în care este neclar de ce nevoile clientului nu pot fi îndeplinite mai bine în alt mod sau într-o altă jurisdicție;
 - c. destinația fondurilor;
 - d. natura activității clientului sau a beneficiarului real pentru a permite firmei să înțeleagă mai bine natura probabilă a relației de afaceri.
- Creșterea calității informațiilor obținute prin aplicarea măsurilor de precauție privind clientela pentru a confirma identitatea clientului sau a beneficiarului real, inclusiv prin:
- i. solicitarea ca prima plată să fie efectuată într-un cont care să poată fi verificat, deschis în numele clientului, la o bancă supusă unor standarde cu privire la măsurile de precauție privind clientela care să nu fie mai puțin stricte decât cele prevăzute la capitolul II din Directiva (UE) 2015/849; sau
 - ii. constatarea faptului că patrimoniul și fondurile clientului, care sunt utilizate în relația de afaceri, nu sunt produse provenite dintr-o activitate infracțională și că sursa patrimoniului și a fondurilor este în concordanță cu ceea ce cunoaște firma despre client și cu natura relației de afaceri. În unele cazuri, atunci când riscul asociat relației este deosebit de ridicat, verificarea sursei patrimoniului și a fondurilor poate fi singurul instrument adecvat de atenuare a riscurilor. Sursa fondurilor sau a patrimoniului poate fi verificată, printre altele, prin trimitere la declarațiile de TVA și de impozit pe profit, copii ale situațiilor financiare auditate, fișe de salariu, documente publice sau rapoarte ale mijloacelor de comunicare în masă independente.
- Creșterea frecvenței analizelor pentru a obține certitudinea că firma continuă să aibă capacitatea de a gestiona riscul asociat relației de afaceri individuale sau pentru a ajunge la concluzia că relația nu mai corespunde apetitului la risc al firmei și a ajuta la identificarea oricăror tranzacții care necesită analize suplimentare, inclusiv prin:

- i. creșterea frecvenței analizelor în ceea ce privește relația de afaceri pentru a constata dacă profilul de risc al clientului s-a schimbat și dacă riscul poate fi în continuare gestionat;
 - ii. obținerea aprobării conducerii de rang superior pentru inițierea sau continuarea relației de afaceri, pentru a se asigura că aceasta cunoaște riscul la care este expusă firma sa și că poate lua o decizie în cunoștință de cauză în legătură cu măsura în care există dotarea necesară pentru a gestiona riscul respectiv;
 - iii. examinarea relației de afaceri cu o mai mare regularitate pentru a asigura identificarea și evaluarea oricăror modificări produse la nivelul profilului de risc al clientului și, dacă este cazul, acționarea în consecință; sau
 - iv. monitorizarea mai frecventă sau mai aprofundată a tranzacțiilor pentru a identifica orice tranzacții neobișnuite sau neașteptate care pot genera suspiciunea de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. Aceasta poate include stabilirea destinației fondurilor sau constatarea motivului desfășurării anumitor tranzacții.
61. Titlul III enumeră măsurile sporite adiționale de precauție privind clientela care pot fi deosebit de relevante în diferite sectoare.

Alte considerații

62. Firmele nu trebuie să stabilească o relație de afaceri dacă nu își pot respecta cerințele privind măsurile de precauție privind clientela, dacă nu s-au asigurat că scopul și natura relației de afaceri sunt legitime sau dacă nu s-au asigurat că pot gestiona în mod eficace riscul ca ele să fie folosite în scopuri de spălare a banilor și de finanțare a terorismului. În cazul în care există deja o astfel de relație de afaceri, firmele trebuie să o întrerupă sau să suspende tranzacțiile până când aceasta poate fi întreruptă, sub rezerva unor instrucțiuni din partea organelor de aplicare a legii, dacă este cazul.
63. În cazul în care firmele au motive rezonabile să suspecteze existența unor tentative de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, trebuie să raporteze acest lucru unităților de informații financiare corespunzătoare.
64. Firmele trebuie să știe că aplicarea unei abordări bazate pe risc nu le impune acestora să refuze sau să întrerupă automat relații de afaceri cu categorii întregi de clienți pe care acestea îi asociază unui risc mai ridicat de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, deoarece riscul asociat relațiilor de afaceri individuale va varia, chiar și în cadrul unei singure categorii.

Monitorizare și revizuire

Evaluarea riscurilor

65. Firmele trebuie să analizeze permanent evaluările lor cu privire la riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat relațiilor de afaceri individuale și tranzacțiilor

ocasionale, precum și factorii care stau la baza acestor evaluări pentru a menține actualizată și relevantă evaluarea lor cu privire la riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. Firmele trebuie să evalueze informațiile obținute în cadrul procesului lor permanent de monitorizare a unei relații de afaceri și să analizeze dacă acestea afectează evaluarea riscurilor.

66. De asemenea, firmele trebuie să se asigure că au instituit sisteme și proceduri de control pentru a identifica riscuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului emergente și că pot evalua aceste riscuri și, dacă este cazul, să le integreze cu promptitudine în evaluările lor asupra riscurilor de la nivelul activității și de la nivel individual.
67. Printre exemplele de sisteme și proceduri de control pe care firmele trebuie să le instituie pentru a identifica riscurile emergente se numără:
- Procese pentru verificarea periodică a informațiilor deținute pentru a identifica tendințele și problemele emergente în legătură cu relațiile de afaceri individuale și activitatea firmei.
 - Procese pentru verificarea periodică de către firmă a surselor de informații relevante precum cele prevăzute la paragrafele 15 și 16 din prezentul ghid. Aceasta trebuie să implice mai ales:
 - i. verificarea periodică a rapoartelor mediatice relevante pentru sectoarele sau jurisdicțiile în care funcționează firma;
 - ii. verificarea periodică a avertizărilor și a rapoartelor din partea organelor de aplicare a legii;
 - iii. asigurarea cunoașterii de către firmă a schimbărilor produse la nivelul alertelor de terorism și al regimurilor de sancțiuni de îndată ce apar, de exemplu prin verificarea periodică a alertelor teroriste și căutarea actualizărilor aduse regimului de sancțiuni; și
 - iv. verificarea periodică a analizelor tematice și a publicațiilor similare emise de către autoritățile competente.
 - Procese de captare și analizare a informațiilor privind riscurile legate de produse noi.
 - Stabilirea de legături cu alți reprezentanți din industrie și autorități competente (de exemplu, mese rotunde, conferințe și furnizori de formare), precum și procese de feedback asupra constatărilor adresat personalului relevant.
 - Stabilirea unei culturi a schimbului de informații în cadrul firmei și a unei etici solide a companiei.
68. Printre exemplele de sisteme și proceduri de control pe care firmele trebuie să le instituie pentru a se asigura că evaluările lor asupra riscurilor la nivel individual și la nivelul activității rămân actualizate se pot include:

- Stabilirea unei date la care să aibă loc următoarea actualizare a evaluării riscurilor, de exemplu la data de 1 martie a fiecărui an, pentru a asigura includerea în evaluările riscurilor a riscurilor noi sau a celor emergente. În cazul în care firma are cunoștință despre faptul că a apărut un nou risc, sau că a crescut unui existent, acest lucru trebuie să se reflecte în evaluările riscurilor cât mai repede posibil.
 - Păstrarea cu atenție a evidenței problemelor din cursul anului, care pot avea un impact asupra evaluărilor riscurilor, precum rapoartele interne de tranzacții suspecte, cazurile de neconformitate și informațiile de la personalul de la birourile de relații cu clienții.
69. Asemenea evaluărilor inițiale ale riscurilor, orice actualizare a unei evaluări a riscurilor și adaptare a măsurilor însoțitoare de precauție privind clientela trebuie să fie proporționale și pe măsura riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Sisteme și controale

70. Firmele trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că sistemele și procedurile lor de control pentru gestionarea riscurilor, în special cele care sunt legate de aplicarea nivelului corect al măsurilor de precauție privind clientela, sunt eficiente și proporționale.

Păstrarea evidențelor

71. Firmele trebuie să înregistreze și să documenteze evaluările riscurilor efectuate de către acestea asupra relațiilor de afaceri, precum și orice modificări aduse evaluărilor riscurilor, ca parte a acțiunilor lor de revizuire și monitorizare, pentru a se asigura că pot demonstra autorităților competente că evaluările lor cu privire la riscuri și măsurile de gestionare a riscurilor aferente sunt adecvate.

Titlul III - Orientări la nivel de sector

72. Orientările la nivel de sector de la titlul III completează ghidul general de la titlul II din prezentul ghid. Acestea trebuie să fie interpretate în corelație cu titlul II din prezentul ghid.
73. Lista factorilor de risc descriși în fiecare capitol de la titlul III nu este completă. Firmele trebuie să aibă o imagine de ansamblu asupra riscului asociat situației și să știe că factorii de risc izolați nu încadrează automat o relație de afaceri sau o tranzacție ocazională într-o clasă de risc superioară sau inferioară.
74. Fiecare capitol de la titlul III prezintă și exemple ale măsurilor de precauție privind clientela pe care firmele trebuie să le aplice în funcție de riscuri în situații care prezintă un risc ridicat și, în măsura admisă prin legislația națională, un risc scăzut. Lista acestor exemple nu este completă, iar firmele trebuie să decidă cu privire la cele mai adecvate măsuri de precauție privind clientela în conformitate cu nivelul și tipul de risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului pe care acestea le-au identificat.

Capitolul 1: Orientări sectoriale pentru bănci corespondente

75. Acest capitol prezintă orientări cu privire la băncile corespondente prevăzute la articolul 3 alineatul (8) litera (a) din Directiva (UE) 2015/849. Firmele care oferă alte relații de corespondență prevăzute la articolul 3 alineatul (8) litera (b) din Directiva (UE) 2015/849 trebuie să aplice prezentul ghid în mod corespunzător.
76. În cadrul unei relații bancare corespondente, corespondentul furnizează servicii bancare respondentului, fie în raportul de calitate principal-principal, fie în numele clienților respondentului. Corespondentul nu are de regulă o relație de afaceri cu clienții respondentului și, de regulă, nu cunoaște identitatea acestora sau natura ori scopul tranzacției subsecvente, decât dacă această informație este inclusă în instrucțiunea de plată.
77. Băncile trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor și tranzacțiilor

78. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:
- Contul poate fi folosit de către alte bănci respondente care au o relație directă cu respondentul, însă nu și cu corespondentul („nesting” sau compensare în aval), ceea ce înseamnă că corespondentul furnizează în mod indirect servicii altor bănci decât respondentului.
 - Contul poate fi folosit de către alte entități din cadrul grupului respondentului, care nu au fost supuse ca atare măsurilor de precauție ale corespondentului.
 - Serviciul include deschiderea unui cont prin care se pot efectua plăți, ceea ce permite clienților respondentului să desfășoare tranzacții direct în numele respondentului.
79. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:
- Relația este limitată la o capacitate SWIFT RMA, care este prevăzută a gestiona comunicările dintre instituții financiare. În cadrul unei relații SWIFT RMA, respondentul sau contrapartea nu are o relație privind un cont de plăți.
 - Băncile acționează în raportul de calitate principal-principal, nu procesează tranzacții în numele clienților lor subiacenți, de exemplu în cazul serviciilor de schimb valutar dintre două bănci, în cazul în care activitatea este tranzacționată în raportul de calitate principal-principal între bănci și în care decontarea unei tranzacții nu implică o plată către un terț. În aceste cazuri, tranzacția este desfășurată în contul propriu al băncii respondente.
 - Tranzacția se referă la vânzarea, cumpărarea sau garantarea cu valori mobiliare pe piețe reglementate, de exemplu atunci când se acționează sau se folosește un custode cu acces

direct, de regulă prin intermediul unui participant local, la un sistem de decontare a operațiunilor cu valori mobiliare din UE sau din afara UE.

Factori de risc asociați clientului

80. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Politicile de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului ale respondentului, precum și sistemele și procedurile de control pe care le-a instituit respondentul pentru a le pune în aplicare nu respectă standardele prevăzute prin Directiva (UE) 2015/849.
- Respondentul nu face obiectul unei acțiuni adecvate de supraveghere privind combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- Respondentul, întreprinderea-mamă a sa sau o firmă care aparține aceluiași grup ca și respondentul a făcut recent obiectul unui unei sancțiuni pentru politici și proceduri inadecvate de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului și/sau încălcarea obligațiilor în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- Respondentul desfășoară activități semnificative cu sectoare care sunt asociate unor niveluri mai ridicate de risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului; de exemplu, respondentul desfășoară activități semnificative de remitere sau activități în numele anumitor remitenți de bani ori case de schimb, cu nerezidenți sau într-o altă monedă decât cea a statului în care își are sediul.
- Organele de conducere sau persoanele cu drept de proprietate ale respondentului includ persoane expuse politic, în special în cazul în care o persoană expusă politic poate exercita o influență semnificativă asupra respondentului, în care reputația, integritatea sau caracterul adecvat al persoanei expuse politic ca membru al consiliului director sau deținător al unei funcții-cheie generează preocupări sau în care persoana expusă politic provine dintr-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită acelor jurisdicții în care corupția este percepută ca fiind sistemică sau larg răspândită.
- Istoricul relației de afaceri cu respondentul generează preocupări, de exemplu deoarece cantitatea de tranzacții nu este în concordanță cu ceea ce ar aștepta corespondentul pe baza cunoștințelor sale despre natura și dimensiunea respondentului.

81. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului: Corespondentul se asigură de faptul că:

- procedurile de control pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului ale respondentului nu sunt mai puțin strictă decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849;
- respondentul face parte din același grup ca și corespondentul, nu are sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat și respectă în mod eficace standardele grupului în materie de combatere a spălării banilor care nu sunt mai puțin stricte decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice

82. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Respondentul are sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită acelor jurisdicții
 - i. care prezintă rate semnificative de corupție și/sau alte infracțiuni predicat pentru spălarea banilor;
 - ii. care nu au o capacitate adecvată a sistemului juridic și judiciar pentru a urmări penal în mod eficace infracțiunile respective; sau
 - iii. fără o supraveghere eficace a acțiunilor de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului.¹⁸
- Respondentul desfășoară o activitate intensă cu clienți care au sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.
- Întreprinderea-mamă a respondentului are sediul sau a fost înființată într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.

83. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Respondentul are sediul într-un stat membru al SEE.
- Respondentul are sediul într-un stat terț în care există cerințe privind combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului nu mai puțin stricte decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849 și aplică în mod eficace respectivele cerințe (deși corespondenții trebuie să știe că aceasta nu îi scutește de obligația de a aplica măsurile sporite de precauție privind clientela prevăzute la articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849).

Măsuri

84. Toți corespondenții trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela cu privire la respondent, care este clientul corespondentului, în funcție de riscuri.¹⁹ Aceasta înseamnă că corespondenții trebuie:

- Să identifice și să verifice identitatea respondentului și a beneficiarului real al acestuia. În cadrul acestei acțiuni, corespondenții trebuie să obțină suficiente informații despre activitatea și reputația respondentului și să constate că nu a crescut riscul de spălare a banilor asociat respondentului. În mod specific, corespondenții trebuie:

¹⁸ A se vedea, de asemenea, paragrafele 22-27 de la titlul II.

¹⁹ Articolul 13 din Directiva (UE) 2015/849.

- i. să obțină informații despre conducerea respondentului și să examineze relevanța, în scopuri de prevenire a infracțiunilor financiare, a oricăror legături pe care organele de conducere sau persoanele cu drepturi de proprietate ale respondentului le pot avea cu persoanele expuse politic sau alte persoane care prezintă un risc ridicat; și
 - ii. să analizeze, în funcție de riscuri, dacă ar fi adecvat să obțină informații despre obiectul principal de activitate al respondentului, tipurile de clienți pe care acesta îi atrage și calitatea sistemelor și procedurilor sale de control pentru combaterea spălării banilor (inclusiv informații publice despre orice sancțiuni de reglementare sau penale aplicate pentru lipsa acțiunilor de combatere a spălării banilor). În cazul în care respondentul este o sucursală, filială sau o entitate asociată, corespondenții trebuie, de asemenea, să analizeze statutul, reputația și procedurile de control pentru combaterea spălării banilor ale întreprinderii-mamă.
 - Să constate și să documenteze natura și scopul serviciului prestat, precum și responsabilitățile fiecărei instituții. Aceasta poate include prezentarea în scris a scopului relației, specificarea produselor și serviciilor care vor fi furnizate, precum și a modului și a persoanelor care pot utiliza facilitatea băncii corespondente (de exemplu, dacă aceasta poate fi utilizată de către alte bănci prin intermediul relației lor cu respondentul).
 - Să monitorizeze relația de afaceri, inclusiv tranzacțiile, pentru a identifica modificările produse la nivelul profilului de risc al respondentului și a depista orice comportament neobișnuit sau suspect, inclusiv activități care nu sunt în concordanță cu scopul serviciilor prestate sau care sunt contrare angajamentelor care au fost încheiate între corespondent și respondent. În cazul în care banca corespondentă permite clienților respondentului accesul direct la conturi (de exemplu, conturi prin care se pot efectua plăți sau conturi de tip „nested”, aceasta trebuie să asigure o monitorizare permanentă sporită a relației de afaceri. Datorită naturii băncii corespondente, se impune monitorizarea post-executare.
 - Să se asigure de faptul că informațiile despre măsurile de precauție privind clientela sunt actualizate.
85. Corespondenții trebuie să constate, de asemenea, că respondentul nu permite folosirea conturilor sale de către o bancă fictivă²⁰ în conformitate cu articolul 24 din Directiva (UE) 2015/849. Aceasta poate să includă solicitarea ca respondentul să confirme că nu tranzacționează cu bănci fictive, identificarea pasajelor relevante în politicile și procedurile respondentului sau examinarea informațiilor publice, precum dispozițiile legale care interzic deservirea băncilor fictive.
86. În cazurile de relații transfrontaliere de corespondență cu instituții respondente din țări terțe, articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849 prevede aplicarea de către corespondent și a unor măsuri specifice sporite de precauție privind clientela în plus față de măsurile de precauție privind clientela prevăzute la articolul 13 din Directiva (UE) 2015/849.

²⁰ Articolul 3 alineatul (17) din Directiva 2015/849.

87. Nu există o cerință în Directiva (UE) 2015/849 privind aplicarea de către corespondenți a măsurilor de precauție privind clientela față de clienții individuali ai respondentului.
88. Corespondenții trebuie să rețină că acele chestionare privind măsurile de precauție privind clientela furnizate de organizații internaționale nu sunt de regulă concepute în mod concret să ajute corespondenții să își respecte obligațiile în temeiul Directivei (UE) 2015/849. Atunci când au în vedere dacă să utilizeze aceste chestionare, corespondenții trebuie să analizeze dacă acestea vor fi suficiente pentru a le permite să își respecte obligațiile în temeiul Directivei (UE) 2015/849 și trebuie să ia măsuri suplimentare dacă este necesar.

Respondenții cu sediul în state din afara SEE

89. În cazul în care respondentul are sediul într-un stat terț, articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849 impune corespondenților să aplice măsuri specifice sporite de precauție privind clientela în plus față de măsurile de precauție privind clientela prevăzute la articolul 13 din Directiva (UE) 2015/849.
90. Corespondenții trebuie să aplice fiecare dintre aceste măsuri sporite de precauție privind clientela în cazul respondenților care au sediul într-un stat din afara SEE, însă aceștia își pot adapta amploarea acestor măsuri în funcție de riscuri. De exemplu, dacă un corespondent se asigură, în baza unor cercetări adecvate, că respondentul are sediul într-o țară terță în care există un regim eficace de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului, este supravegheat în mod eficace pentru conformitate cu aceste cerințe, și că nu există motive de a suspecta faptul că politicile și procedurile de combatere a spălării banilor ale respondentului sunt sau au fost recent considerate inadecvate, este posibil ca evaluarea procedurilor de control pentru combaterea spălării banilor ale respondentului să nu fie neapărat necesar a fi efectuată integral.
91. Corespondenții trebuie să documenteze în mod corespunzător măsurile lor de precauție privind clientela și măsurile sporite în acest sens și procesele decizionale.
92. Articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849 impune corespondenților să ia măsuri în funcție de riscuri pentru:
 - A culege informații suficiente despre o instituție respondentă pentru a înțelege pe deplin natura activității acesteia pentru a stabili măsura în care activitatea respondentului expune corespondentul la un risc mai ridicat de spălare a banilor. Aici trebuie inclusă luarea de măsuri pentru a înțelege și a evalua, din punctul de vedere al riscurilor, natura bazei de clienți a respondentului și tipul activităților pe care respondentul le va tranzacționa prin intermediul contului corespondentului.
 - A stabili, pe baza informațiilor publice, reputația instituției și calitatea supravegherii. Aceasta înseamnă că corespondentul trebuie să evalueze măsura în care corespondentul se poate asigura de faptul că respondentul este supravegheat în mod adecvat pentru conformitatea cu obligațiile sale de combatere a spălării banilor. O serie de resurse publice

, de exemplu evaluările GAFI sau PESF, care conțin secțiuni cu privire la supravegherea eficace, pot ajuta corespondenții să constate acest lucru.

- A evalua procedurile de control pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului ale instituției respondente. Aceasta presupune că corespondentul trebuie să efectueze o analiză calitativă a cadrului de control pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului al respondentului, nu doar să obțină o copie a politicilor și procedurilor de combatere a spălării banilor ale respondentului. Această evaluare trebuie documentată în mod corespunzător. În conformitate cu abordarea bazată pe risc, în cazul în care riscul este deosebit de mare și, în special, în cazul în care volumul tranzacțiilor băncilor corespondente este semnificativ, corespondentul trebuie să aibă în vedere vizite la fața locului și/sau eșantionarea pentru a se asigura că politicile și procedurile de combatere a spălării banilor ale respondentului sunt implementate în mod eficace.
- A obține aprobarea conducerii de rang superior, astfel cum este definită la articolul 3 alineatul (12) din Directiva (UE) 2015/849, înainte de a stabili relații de corespondență noi. Conducătorul de rang superior care aprobă nu trebuie să fie persoana responsabilă de garantarea relației și, cu cât riscul asociat relației este mai mare, cu atât mai mult trebuie ca directorul de rang superior care aprobă să fie pe o poziție mai înaltă. Corespondenții trebuie să țină la curent conducerea de rang superior cu privire la relațiile cu bănci corespondente de risc ridicat și la măsurile pe care corespondentul le ia pentru a gestiona riscul respectiv în mod eficace.
- A documenta responsabilitățile fiecărei instituții. Acestea pot fi integrate în termenii și condițiile standard ale corespondentului, însă corespondenții trebuie să prevadă, în scris, cum și de către cine poate fi utilizată facilitatea băncii corespondente (de exemplu, dacă aceasta poate fi utilizată de către alte bănci prin intermediul relației lor cu respondentul) și care sunt responsabilitățile respondentului în ceea ce privește combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului. În cazul în care riscul asociat relației este ridicat, poate fi adecvat pentru corespondent să se asigure că respondentul își îndeplinește responsabilitățile în temeiul acestui acord, de exemplu prin monitorizarea ex-post a tranzacțiilor.
- În ceea ce privește conturile prin care se pot efectua plăți și conturile de tip „nested”, a se asigura că instituția de credit sau financiară respondentă a verificat identitatea și a aplicat măsuri permanente de precauție cu privire la clientul care are acces direct la conturile corespondentului și că aceasta poate pune la dispoziția instituției corespondente date relevante privind măsurile de precauție privind clientela la cerere. Corespondenții trebuie să caute să obțină confirmarea respondentului că datele relevante pot fi puse la dispoziție la cerere.

Respondenții cu sediul în state din SEE

93. În cazul în care respondentul are sediul într-un stat din SEE, articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849 nu se aplică. Însă corespondentul este obligat totuși să aplice măsuri de precauție privind clientela în funcție de riscuri în temeiul articolului 13 din Directiva (UE) 2015/849.
94. În cazul în care riscul asociat unui respondent care are sediul într-un stat membru al SEE este crescut, corespondenții trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela în conformitate cu articolul 18 din Directiva (UE) 2015/849. În acest caz, corespondenții trebuie să aibă în vedere aplicarea a cel puțin câtorva dintre măsurile sporite de precauție privind clientela descrise la articolul 19 din Directiva (UE) 2015/849, în special a celor de la articolul 19 literele (a) și (b).

Capitolul 2: Orientări sectoriale pentru bănci care prestează servicii pe segmentul de retail

95. În scopul prezentului ghid, serviciul bancar pe segmentul de retail înseamnă prestarea de servicii bancare către persoane fizice și întreprinderi mici și mijlocii. Printre exemplele de produse și servicii bancare pe segmentul de retail se numără conturile curente, ipotecile, conturile de economii, împrumuturi pentru consumatori și la termen, precum și linii de credit.
96. Datorită naturii produselor și serviciilor oferite, ușurința relativă a accesului și deseori volumul mare de tranzacții și relații de afaceri, serviciul bancar pe segmentul de retail este vulnerabil la finanțarea terorismului și la toate etapele procesului de spălare a banilor. În același timp, volumul relațiilor de afaceri și al tranzacțiilor asociate serviciului bancar pe segmentul de retail poate face ca identificarea riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat relațiilor individuale și depistarea tranzacțiilor suspecte să fie deosebit de problematice.
97. Băncile trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor și tranzacțiilor

98. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:
- caracteristicile produsului favorizează anonimitatea;
 - produsul permite efectuarea de plăți de către terți care nici nu au legătură cu produsul, nici nu sunt identificați de la început, în cazul în care astfel de plăți nu ar fi prevăzute, de exemplu, pentru ipoteci sau împrumuturi;
 - produsul nu impune restricții asupra cifrei de afaceri, a tranzacțiilor transfrontaliere sau a caracteristicilor similare ale produselor;
 - introducerea de produse și practici economice noi, inclusiv mecanisme noi de livrare, și utilizarea de tehnologii noi sau în dezvoltare pentru produse noi și existente care nu sunt încă pe deplin înțelese;
 - acordarea de împrumuturi (inclusiv ipotecare) cu garantare prin valoarea unor active din alte jurisdicții, în special din state în care este dificil să se confirme dacă clientul are un titlu legitim asupra garanției reale sau în care identitățile părților care garantează împrumutul sunt greu de verificat;
 - un volum neobișnuit de mare sau o valoare mare a tranzacțiilor.
99. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:
- Produsul are funcționalitate limitată, de exemplu în cazul:
 - i. unui produs de economisire la termen cu praguri reduse de economii;

- ii. un produs în cazul căruia beneficiile nu pot fi valorificate în folosul unui terț;
 - iii. un produs în cazul căruia beneficiile pot fi valorificate doar pe termen lung sau pentru un anumit scop, cum ar fi la pensie sau în cazul unei achiziții de proprietăți;
 - iv. facilitate de împrumut de valoare redusă, inclusiv una care este condiționată de cumpărarea unui anumit produs sau serviciu de larg consum; sau
 - v. un produs de o valoare redusă, inclusiv o cumpărare în rate, în cazul căruia dreptul legal de proprietate și de folosință asupra activului nu este transferat clientului până la sfârșitul relației contractuale sau nu este transmis deloc, niciodată.
- Produsul poate fi deținut doar de către anumite categorii de clienți, de exemplu pensionari, părinți în numele copiilor lor sau minori până la vârsta majoratului.
 - Tranzacțiile trebuie să fie desfășurate prin intermediul unui cont în numele clientului în cadrul unei instituții de credit sau financiare supuse cerințelor de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului care nu sunt mai puțin stricte decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.
 - Nu există o facilitate de plată excedentară.

Factori de risc asociați clientului

100. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Natura clientului, de exemplu:
 - i. Clientul este o întreprindere cu fluxuri intensive de numerar.
 - ii. Clientul este o întreprindere asociată unor niveluri mai ridicate de risc de spălare a banilor, de exemplu anumiți remitenți de bani și societăți de jocuri de noroc.
 - iii. Clientul este o întreprindere asociată unui risc mai ridicat de corupție, de exemplu, funcționează în industriile extractive sau comerțul cu arme.
 - iv. Clientul este o organizație non-profit care susține jurisdicții asociate unui risc crescut de finanțare a terorismului
 - v. Clientul este o întreprindere nouă fără un profil economic sau un istoric suficient.
 - vi. Clientul este nerezident. Băncile trebuie să aibă în vedere că, în temeiul articolului 16 din Directiva 2014/92/UE, consumatorii care locuiesc în mod legal în Uniunea Europeană, au dreptul de a obține un cont bancar de bază, deși dreptul de a deschide și de a utiliza un cont de plăți de bază este valabil doar în măsura în care băncile își pot îndeplini obligațiile în materie de combatere a SB/FT și nu exonerează băncile de la obligația de a identifica și a evalua riscul de spălare a banilor sau de

finanțare a terorismului, inclusiv riscul asociat clientului care nu este rezident al statului membru în care se află sediul băncii.²¹²²

- vii. Beneficiarul real al clientului nu poate fi identificat cu ușurință, de exemplu pentru că structura de proprietate a clientului este neobișnuită, complexă în mod nejustificat sau opacă sau deoarece clientul emite acțiuni la purtător.
 - Comportamentul clientului, de exemplu:
 - i. Clientul este reticent la a furniza informații necesare aplicării măsurilor de precauție privind clientela sau pare că evită în mod intenționat contactul față în față.
 - ii. Dovada identității clientului este prezentată într-o formă non-standard fără niciun motiv aparent.
 - iii. Comportamentul clientului sau volumul tranzacțiilor nu este în concordanță cu ceea ce este de așteptat din partea categoriei de clienți în care se încadrează acesta, sau este neașteptat pe baza informațiilor pe care clientul le-a furnizat la deschiderea contului.
 - iv. Comportamentul clientului este neobișnuit, de exemplu clientul accelerează în mod neașteptat și fără o explicație rezonabilă un plan agreat de rambursare, fie prin rambursare printr-o sumă forfetară, fie prin rezilierea timpurie; depune sau solicită plata unor bancnote de mare valoare fără un motiv clar; intensifică activitatea după o perioadă de latență; sau efectuează tranzacții care par să nu aibă o justificare economică.

101. Următorul factor poate contribui la reducerea riscului: ..

- Clientul este un client de lungă durată ale cărui tranzacții anterioare nu au dat naștere unor suspiciuni sau preocupări, iar produsul sau serviciul căutat este în concordanță cu profilul de risc al clientului.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice²²

102. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Fondurile clientului provin din legături personale sau de afaceri cu jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.
- Beneficiarul are sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită jurisdicțiilor

²¹ A se vedea Avizul privind aplicarea măsurilor de precauție privind clientela pentru clienții care sunt solicitanți de azil din țări terțe sau teritorii cu un risc mai ridicat („Opinion on the application of Customer Due Diligence Measures to customers who are asylum seekers from higher risk third countries or territories”): <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/1359456/EBA-Op-2016-07+%28Opinion+on+Customer+Due+Diligence+on+Asylum+Seekers%29.pdf>

²² A se vedea, de asemenea, titlul II.

cunoscute ca furnizoare de fonduri sau sprijin pentru activități teroriste sau în care se știe că funcționează grupuri care comit infracțiuni de terorism, precum și jurisdicțiilor care sunt supuse unor sancțiuni financiare, embargouri sau măsuri care sunt legate de terorism, finanțarea terorismului sau proliferarea.

103. Următorul factor poate contribui la reducerea riscului:

- Statele asociate cu tranzacția au instituit un regim de combatere SB/FT care nu este mai puțin strict decât cel prevăzut în Directiva (UE) 2015/849 și sunt asociate unor niveluri scăzute de infracțiuni principale.

Factori de risc asociați canalului de distribuție

104. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- relații de afaceri fără prezența față în față, în cazul în care nu au fost instituite măsuri de salvagardare suplimentare, de exemplu, semnături electronice, certificate de identificare electronică emise în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014 și verificări pentru prevenirea falsului privind identitatea;
- bazarea pe măsuri de precauție privind clientela aplicate de un terț în situații în care banca nu are o relație de lungă durată cu terțul respectiv;
- noi canale de distribuție care nu au fost încă testate.

105. Următorul factor poate contribui la reducerea riscului:

- Produsul este disponibil doar clienților care îndeplinesc anumite criterii de eligibilitate prevăzute de autoritățile publice naționale, așa cum este cazul celor care primesc beneficii de stat sau anumite produse de economii pentru copii înregistrați într-un anumit stat membru.

Măsuri

106. În cazul în care băncile utilizează sisteme automate de identificare a riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat relațiilor de afaceri individuale sau tranzacțiilor ocazionale și de identificare a tranzacțiilor suspecte, acestea trebuie să se asigure că sistemele respective sunt potrivite pentru scopul urmărit, în concordanță cu criteriile prevăzute la titlul II. Utilizarea de sisteme IT automate nu trebuie niciodată să înlocuiască vigilența personalului.

Măsuri sporite de precauție privind clientela

107. În cazul în care riscul asociat unei relații de afaceri sau tranzacții ocazionale este crescut, băncile trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela.²³ Printre acestea se pot număra:

²³ Articolul 18 din Directiva (UE) 2015/849.

- Verificarea identității clientului și a beneficiarului real pe baza mai multor surse relevante și independente.
- Identificarea și verificarea identității altor acționari care nu sunt beneficiari reali ai clientului sau orice persoane fizice care sunt autorizate să opereze un cont sau să emită ordine cu privire la transferarea de fonduri sau de valori mobiliare.
- Obținerea de informații mai multe despre client, precum și despre natura și scopul relației de afaceri pentru a construi un profil complet al clientului, de exemplu prin efectuarea de căutări în surse deschise sau căutări de mesaje mediatice negative ori comandarea unui raport de informații la un terț. Printre exemplele de tipuri de informații pe care le pot căuta băncile se numără:
 - i. natura activității sau locului de muncă al clientului;
 - ii. sursa patrimoniului clientului și a fondurilor clientului, care sunt implicate în relația de afaceri, pentru a avea certitudinea rezonabilă că acestea sunt legitime;
 - iii. scopul tranzacției, inclusiv, după caz, destinația fondurilor clientului;
 - iv. informații privind orice asocieri pe care le poate avea clientul cu alte jurisdicții (sedii centrale, facilități de funcționare, sucursale etc.) și cu persoanele care îi poate influența operațiunile; sau
 - v. în cazul în care clientul are sediul într-un alt stat, de ce caută servicii bancare pe segmentul de retail în afara jurisdicției lor de origine.
- Creșterea frecvenței monitorizării tranzacțiilor.
- Revizuirea și, dacă este necesar, actualizarea, cu o frecvență mai mare, a informațiilor și a documentelor deținute. În cazul în care riscul asociat relației este deosebit de ridicat, băncile trebuie să revizuiască anual relația de afaceri.

Măsuri simplificate de precauție privind clientela

108. În situații de risc scăzut și în limitele admise de legislația națională, băncile pot aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela, care pot include:

- pentru clienții care sunt supuși unui regim statutar de licențiere și de reglementare, verificarea identității pe baza dovezilor că clientul este supus regimului respectiv, de exemplu, printr-o căutare în registrul public al autorității de reglementare;
- verificarea identității clientului și, dacă este cazul, a beneficiarului real atunci când se stabilește relația de afaceri în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849;

- considerarea că o plată efectuată dintr-un cont în numele unic sau comun al clientului la o instituție de credit sau financiară reglementată dintr-un stat SEE îndeplinește cerințele prevăzute prin articolul 13 alineatul (1) literele (a) și (b) din Directiva (UE) 2015/849;
- acceptarea unor forme alternative de identitate care îndeplinesc criteriul privind sursa independentă și fiabilă de la articolul 13 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2015/849, precum o scrisoare din partea unei agenții guvernamentale sau a altui organ public de încredere pentru client, în care se menționează că există motive rezonabile pentru care clientul nu poate să prezinte dovada standard a identității, și cu condiția să nu existe motive de suspiciune;
- actualizarea informațiilor necesare aplicării măsurilor de precauție privind clientela doar în cazul evenimentelor declanșatoare specifice, precum faptul că se solicită de către client un produs nou sau care prezintă un risc mai ridicat, ori apar modificări în comportamentul clientului sau în profilul tranzacțiilor care sugerează că riscul asociat relației nu mai este scăzut.

Conturi comune

109. În cazul în care clientul unei bănci deschide un „cont comun” pentru a administra fonduri care aparțin clienților proprii ai clientului, banca trebuie să aplice integral măsurile de precauție privind clientela, inclusiv tratarea clienților clientului ca fiind beneficiari reali ai fondurilor deținute în contul comun și verificarea identităților acestora.
110. În cazul în care există indicii conform cărora riscul asociat relației de afaceri este ridicat, băncile trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela, în mod corespunzător.²⁴
111. Însă, în măsura în care legislația națională permite acest lucru, în cazul în care riscul asociat relației de afaceri este scăzut și sub rezerva condițiilor prevăzute mai jos, o bancă poate aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela în următoarele cazuri:
- Clientul să fie o firmă care este supusă obligațiilor de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului într-un stat din SEE sau un stat terț în care există un regim de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului care nu este mai puțin strict decât cel prevăzut prin Directiva (UE) 2015/849, și care este supravegheată în mod eficace pentru conformitatea cu aceste cerințe.
 - Clientul să nu fie o firmă, ci o altă entitate obligată care este supusă obligațiilor de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului într-un stat din SEE și care este supravegheată în mod eficace pentru conformitatea cu aceste cerințe.
 - Riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat relației de afaceri să fie scăzut pe baza evaluării de către bancă a activității clientului său, a tipurilor de clienți pe care îi vizează activitatea clientului și a jurisdicțiilor la care este expusă activitatea clientului, printre alte considerații;

²⁴ Articolul 13 alineatul (1) și articolul 18 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/849.

- banca să se asigure că clientul aplică măsuri stricte de precauție privind clientela în funcție de riscuri față de clienții proprii și de beneficiarii reali ai clienților săi (este posibil ca banca să considere adecvat să ia măsuri în funcție de riscuri pentru a evalua caracterul adecvat al politicilor și procedurilor de precauție privind clientela ale clientului său, de exemplu luând direct legătura cu clientul); și
- banca a luat măsuri în funcție de riscuri pentru a se asigura că se vor pune la dispoziție, de către client, imediat la cerere, informații și documente cu privire la clienții clientului care sunt beneficiari reali ai fondurilor deținute în contul comun, de exemplu prin includerea de dispoziții relevante într-un contract cu clientul sau prin testarea pe eșantioane a capacității clientului de a oferi, la cerere, informații despre măsurile de precauție privind clientela.

112. Dacă sunt îndeplinite condițiile pentru aplicarea măsurilor simplificate de precauție privind clientela pentru conturile comune, respectivele măsuri pot consta în următoarele acțiuni din partea băncii:

- identificarea și verificarea identității clientului, inclusiv a beneficiarilor reali ai clientului (însă nu clienții clientului);
- analiza scopului și a naturii prevăzute a relației de afaceri; și
- desfășurarea unei acțiuni de monitorizare permanentă a relației de afaceri.

Capitolul 3: Orientări sectoriale pentru emitenții de monedă electronică

113. Acest capitol prezintă orientări pentru emitenții de monedă electronică definiți la articolul 2 alineatul (3) din Directiva 2009/110/CE. Nivelul riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat monedei electronice²⁵ depinde în principal de caracteristicile fiecărui produs bazat pe monedă electronică și de măsura în care emitenții de monedă electronică apelează la alte persoane pentru a distribui și a răscumpăra monedă electronică în numele lor.²⁶
114. Firmele care emit monedă electronică trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid. Orientările sectoriale pentru transmițătorii de monedă de la capitolul 4 de la titlul III pot fi de asemenea relevante în acest context.

Factori de risc

Factori de risc asociați produsului

115. Emitenții de monedă electronică trebuie să aibă în vedere riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului în legătură cu:
- praguri;
 - metoda de finanțare; și
 - utilitate și capacitate de negociere.
116. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:
- Praguri: produsul permite
 - i. plăți de valori mari sau nelimitate, încărcare sau răscumpărări, inclusiv retragere de numerar;
 - ii. plăți de valori mari, încărcare sau răscumpărări, inclusiv retragere de numerar;
 - iii. depozitarea unor fonduri mari sau nelimitate în produsul/contul bazat pe monedă electronică.
 - Metoda de finanțare; produsul poate fi
 - i. încărcat anonim, de exemplu cu numerar, produse bazate pe monedă electronică anonimă sau pe monedă electronică care beneficiază de exceptarea prevăzută la articolul 12 din Directiva (UE) 2015/849;

²⁵ Articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2009/110/CE.

²⁶ Articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2009/110/CE.

- ii. finanțat cu plăți de la terți neidentificați;
- iii. finanțat prin alte produse bazate pe monedă electronică.
- Utilitate și posibilitate de negociere: produsul
 - i. permite efectuarea de transferuri de la persoană la persoană;
 - ii. este acceptat ca mijloc de plată de către un număr mare de comercianți sau puncte de vânzare;
 - iii. este conceput în mod specific să fie acceptat ca mijloc de plată de către comercianții care tranzacționează cu produse și servicii asociate unui risc ridicat de infracțiuni financiare, de exemplu, jocuri de noroc online;
 - iv. poate fi utilizat în tranzacții transfrontaliere sau în diferite jurisdicții;
 - v. este conceput pentru a fi utilizat de către alte persoane decât clientul, de exemplu anumite produse de tip card partenerie (însă nu carduri de cadouri de valoare mică);
 - vi. permite retragerea unor valori mari de numerar.

117. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Praguri: produsul
 - i. stabilește limite de valoare redusă pentru plăți, încărcare sau răscumpărare, inclusiv retragerea de numerar (deși firmele trebuie să aibă în vedere că doar un prag scăzut nu poate fi suficient pentru a reduce riscul FT);
 - ii. limitează numărul plăților, al încărcărilor sau al răscumpărărilor, inclusiv retragerea de numerar într-o anumită perioadă;
 - iii. limitează valoarea fondurilor care pot fi depozitate în produsul/contul bazat pe monedă electronică la orice moment.
- Finanțare: produsul
 - i. impune ca fondurile pentru cumpărare sau reîncărcare sunt trase într-un mod care permite verificarea tranzacției, dintr-un cont deținut în numele unic sau comun al clientului la o instituție de credit sau financiară din SEE;
- Utilitate și posibilitate de negociere: produsul
 - i. nu permite sau limitează în mod strict retragerea de numerar;
 - ii. poate fi utilizat doar în interiorul statului;

- iii. este acceptat de către un număr limitat de comercianți sau puncte de vânzare, a căror activitate este cunoscută de către emitentul de monedă electronică;
- iv. este conceput în mod specific pentru a limita utilizarea sa de către comercianți care tranzacționează cu produse și servicii care sunt asociate unui risc ridicat de infrațiuni financiare;
- v. este acceptat ca mijloc de plată pentru tipuri limitate de servicii sau produse cu risc scăzut.

Factori de risc asociați clientului

118. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Clientul cumpără mai multe produse bazate pe monedă electronică de la același emitent, reîncarcă frecvent produsul sau efectuează mai multe retrageri de numerar într-o perioadă scurtă de timp și fără o justificare economică; în cazul în care distribuitorii (sau agenții care acționează în calitate de distribuitori) sunt entități obligate, acest lucru este valabil și pentru produsele bazate pe monedă electronică de la emitenți diferiți, care sunt cumpărate de la același distribuitor.
- Tranzacțiile clientului sunt întotdeauna puțin sub orice limite de valoare/tranzacții.
- În mod aparent, produsul este utilizat de către mai multe persoane a căror identitate nu este cunoscută de către emitent (de exemplu, produsul este utilizat de la mai multe adrese IP în același timp).
- Se produc schimbări frecvente la nivelul datelor de identificare ale clientului, cum ar fi adresa de domiciliu sau adresa IP ori conturile bancare asociate.
- Produsul nu este utilizat în scopul pentru care a fost conceput, de exemplu este utilizat în străinătate, însă a fost conceput ca și card de cadouri într-un centru comercial.

119. Următorul factor poate contribui la reducerea riscului:

- Produsul este disponibil doar unei anumite categorii de clienți, de exemplu beneficiarilor de prestații sociale sau angajaților unei companii care îl emite pentru a acoperi cheltuieli efectuate în firmă.

Factori de risc asociați canalului de distribuție

120. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Distribuția online și fără prezența față în față, fără măsuri adecvate de salvagardare, precum semnături electronice, documente de identificare electronice care îndeplinesc criteriile prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, și măsuri de prevenire a falsului privind identitatea.

- Distribuirea prin intermediari care nu sunt în sine entități obligate în temeiul Directivei (UE) 2015/849 sau al legislației naționale, dacă este cazul, în cazul în care emitentul monedei electronice:
 - i. se bazează pe intermediar pentru a îndeplini unele obligații de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului ale emitentului monedei electronice; și
 - ii. nu s-a asigurat că intermediarul a instituit sisteme și proceduri de control adecvate de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- Segmentarea serviciilor, adică furnizarea de servicii bazate pe monedă electronică de către mai mulți furnizori de servicii independenți din punct de vedere operațional, fără o supraveghere și o coordonare corespunzătoare.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice²⁷

121. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Beneficiarul se află într-o jurisdicție sau produsul beneficiază de fonduri din surse aflate într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită jurisdicțiilor cunoscute ca furnizoare de fonduri sau sprijin pentru activități teroriste sau în care se știe că funcționează grupuri care comit infracțiuni de terorism, precum și jurisdicțiilor care sunt supuse unor sancțiuni financiare, embargouri sau măsuri care sunt legate de terorism, finanțarea terorismului sau proliferarea.

Măsuri

122. Pentru anumite produse bazate pe monedă electronică și în conformitate cu articolul 12 din Directiva (UE) 2015/849, legislația națională poate să prevadă o exceptare de la identificarea și verificarea identității clientului și a beneficiarilor reali, precum și evaluarea naturii și a scopului relației de afaceri.

123. Firmele trebuie să rețină că exceptarea prevăzută la articolul 12 din Directiva (UE) 2015/849 nu acoperă și obligația de a asigura o monitorizare permanentă a tranzacțiilor și a relației de afaceri, nici nu le scutește pe acestea de obligația de a identifica și a raporta tranzacțiile suspecte; acest lucru însemnând că firmele trebuie să se asigure că obțin suficiente informații despre clienții lor sau despre tipurile de clienți pe care îi va viza produsul lor, pentru a putea desfășura o acțiune semnificativă de monitorizare permanentă a relației de afaceri.

124. Printre exemplele de tipuri de sisteme de monitorizare pe care firmele trebuie să le instituie se numără:

- sistemele de monitorizare a tranzacțiilor care detectează anomalii sau tiparele suspecte de comportament, inclusiv utilizarea produsului într-un mod neașteptat pentru care acesta

²⁷ A se vedea paragrafele 22-27 de la titlul II.

nu a fost conceput; firma poate să dezactiveze produsul manual sau prin proceduri de control pe cip până când poate să se asigure că nu există motive de suspiciune;

- sistemele care identifică discrepanțele dintre informațiile transmise și cele depistate, de exemplu, între informațiile prezentate cu privire la țara de origine și adresa IP depistată pe cale electronică;
- sisteme care compară datele prezentate cu datele deținute despre alte relații de afaceri și care pot identifica tipare precum același instrument de finanțare sau aceleași detalii de contact;
- sisteme care identifică dacă produsul este utilizat cu comercianți care tranzacționează produsele și serviciile care sunt asociate unui risc ridicat de infracțiuni financiare.

Măsuri sporite de precauție privind clientela

125. Printre exemplele de măsuri sporite de precauție privind clientela, pe care firmele trebuie să le aplice într-o situație de risc ridicat, se numără:

- obținerea de informații suplimentare despre client în etapa de identificare, cum ar fi sursa fondurilor;
- aplicarea de măsuri de verificare suplimentare dintr-o varietate amplă de surse sigure și independente (de exemplu, verificarea cu bazele de date online) pentru a verifica identitatea clientului sau a beneficiarului real;
- obținerea de informații suplimentare despre natura prevăzută a relației de afaceri, de exemplu, întrebând clienții despre activitatea lor sau despre jurisdicțiile în care intenționează să transfere monedă electronică;
- obținerea de informații despre comerciant/beneficiar, în special în cazul în care emitentul monedei electronice are motive să suspecteze că produsele sale sunt utilizate pentru a cumpăra produse ilicite sau restricționate în funcție de vârstă;
- aplicarea unor verificări privind fraudă de identitate pentru a obține certitudinea că clientul este cine pretinde că este;
- aplicarea unor acțiuni de monitorizare sporită pentru relația cu clienții și în cazul tranzacțiilor individuale;
- stabilirea sursei și/sau a destinației fondurilor.

Măsuri simplificate de precauție privind clientela

126. În măsura în care legislația națională permite acest lucru, firmele pot avea în vedere aplicarea unor măsuri simplificate de precauție privind clientela în cazul produselor bazate pe monedă electronică cu risc scăzut care nu beneficiază de exceptarea prevăzută la articolul 12 din Directiva (UE) 2015/849.

127. În măsura în care legislația națională permite acest lucru, printre exemplele de măsuri simplificate de precauție privind clientela pe care firmele le pot aplica în situații de risc scăzut se numără:

- amânarea verificării identității clientului sau a beneficiarului real până la o anumită dată ulterioară după stabilirea relației sau până când se depășește un anumit prag monetar (scăzut) (oricare dintre situații apare prima dată). Pragul monetar nu trebuie să depășească valoarea de 250 EUR, în cazul în care produsul nu este reîncărcabil sau poate fi utilizat în alte jurisdicții sau pentru tranzacții transfrontaliere, sau 500 EUR în cazul în care legislația națională permite acest lucru (în acest caz, produsul poate fi utilizat doar în interiorul statului);
- verificarea identității clientului pe baza unei plăți dintr-un cont în numele unic sau comun al clientului sau dintr-un cont asupra căruia clientul poate atesta că are control și care este deținut la o instituție de credit sau financiară reglementată din SEE;
- verificarea identității pe baza unor surse mai puține;
- verificarea identității pe baza unor surse mai puțin sigure;
- folosirea unor metode alternative pentru verificarea identității;
- presupunerea naturii și a scopului prevăzut al relației de afaceri în cazul în care acest lucru este evident, de exemplu în cazul anumitor carduri de cadouri care nu intră sub incidența excepției privind bucla închisă /rețeaua închisă;
- reducerea intensității acțiunii de monitorizare atâta timp cât nu se atinge un anumit prag monetar. Deoarece monitorizarea permanentă este un mijloc important de obținere a unui volum mai mare de informații cu privire la factorii de risc ai clientului (a se vedea mai sus) în cursul unei relații cu clientul, pragul respectiv pentru tranzacții individuale și tranzacții care par să fie corelate în decurs de 12 luni trebuie să fie stabilit la un nivel pe care firma l-a evaluat ca prezentând un risc scăzut în scopuri de finanțare a terorismului și de spălare a banilor.

Capitolul 4: Orientări sectoriale pentru prestatori de servicii de plată tip remitere de bani

128. Prestatorii de servicii de plată tip remitere de bani sunt instituții de plată care au fost autorizate în conformitate cu Directiva 2007/64/CE să ofere și să execute servicii de plată pe teritoriul UE. Întreprinderile din acest sector sunt diverse, de la întreprinderi individuale la operatori dintr-un lanț complex.
129. Mulți prestatori de servicii de plată tip remitere de bani utilizează agenți pentru a presta servicii de plată în numele lor. Agenții prestează deseori servicii de plată ca o componentă auxiliară la obiectul lor principal de activitate și nu sunt entități obligate în temeiul legislației aplicabile în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului; în consecință, expertiza lor în ceea ce privește combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului poate fi limitată.
130. Natura serviciului prestat poate expune transmițătorii de bani la riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. Aceasta se datorează simplității și vitezei tranzacțiilor, faptului că acestea ajung în toată lumea și că au deseori la bază numerar. Mai mult decât atât, natura acestui serviciu de plată presupune faptul că prestatori de servicii de plată tip remitere de bani desfășoară deseori tranzacții ocazionale, fără a stabili o relație de afaceri cu clienții lor, ceea ce înseamnă că înțelegerea de către aceștia a riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat clientului poate fi limitată.
131. Prestatorii de servicii de plată tip remitere de bani trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor și tranzacțiilor

132. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:
- produsul permite desfășurarea de tranzacții de valori mari sau nelimitate;
 - produsul sau serviciul asigură o acoperire globală;
 - tranzacția este bazată pe numerar sau finanțată cu sume în monedă electronică anonimă, inclusiv cu sume în monedă electronică ce beneficiază de exceptarea prevăzută la articolul 12 din Directiva (UE) 2015/849;
 - transferurile sunt efectuate de la unul sau mai mulți plătitori din diferite state către un beneficiar local.
133. Următorul factor poate contribui la reducerea riscului:
- fondurile utilizate în cadrul transferului provin dintr-un cont deținut în numele plătitorului la o instituție de credit sau financiară din SEE.

Factori de risc asociați clientului

134. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Activitatea economică a clientului:

- i. Clientul deține sau desfășoară o activitate în care sunt implicate sume mari în numerar. Afacerea clientului are o structură de proprietate complicată.

- Comportamentul clientului:

- i. Nevoile clientului pot fi îndeplinite mai bine în altă parte, de exemplu pentru că transmițătorul banilor nu provine din localitatea clientului sau a activității acestuia.
 - ii. În mod aparent, clientul acționează pentru altcineva, de exemplu există alte persoane care supraveghează clientul sau care sunt vizibile în afara locului în care se încheie tranzacția, ori clientul citește instrucțiuni de pe o fișă.
 - iii. Comportamentul clientului nu are o justificare economică, de exemplu clientul acceptă un curs de schimb dezavantajos sau comisioane mari fără să pună întrebări, solicită o tranzacție într-o monedă care nu este licitată în mod oficial sau utilizată de regulă în jurisdicția în care se află clientul și/sau beneficiarul sau solicită ori oferă sume mari în bancnote cu denominare scăzută sau ridicată.
 - iv. Tranzacțiile clientului sunt puțin sub pragurile aplicabile, inclusiv pragul pentru măsurile de precauție privind clientela în cazul tranzacțiilor ocazionale prevăzute la articolul 11 litera (b) din Directiva (UE) 2015/849 și pragul de 1 000 EUR prevăzut la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2015/847.²⁸ Firmele trebuie să știe că pragul prevăzut la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2015/847 este valabil doar în cazul tranzacțiilor care nu sunt finanțate prin numerar sau monedă electronică anonimă.
 - v. Clientul utilizează serviciul în mod neobișnuit, de exemplu își trimite sau primește bani de la sine ori trimite fonduri de îndată ce le-a primit.
 - vi. În mod aparent, clientul cunoaște puține lucruri despre beneficiar sau este reticent în a oferi informații despre acesta.
 - vii. Mai mulți clienți ai firmei transferă fonduri către același beneficiar sau par să aibă aceleași informații de identificare, de exemplu adresa sau numărul de telefon.
 - viii. tranzacție intrată nu este însoțită de informațiile necesare despre plătitor sau beneficiar.

²⁸ Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1781/2006 (Text cu relevanță pentru SEE).

- ix. Suma trimisă sau primită este în neconcordanță cu venitul clientului (dacă se cunoaște).

135. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Clientul este de mult timp clientul firmei, iar comportamentul său din trecut nu a dat naștere unor suspiciuni și nu există elemente din care să reiasă că riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului poate fi crescut.
- Suma transferată este mică; cu toate acestea, firmele trebuie să știe că doar sumele mici nu vor fi suficiente pentru a trece cu vederea riscul de finanțare a terorismului.

Factori de risc asociați canalului de distribuție

136. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Nu există restricții asupra instrumentului de finanțare, de exemplu în cazul numerarului sau al plăților din produse bazate pe monedă electronică ce beneficiază de exceptarea prevăzută la articolul 12 din Directiva (UE) 2015/849, transferuri prin bancă sau cecuri.
- Canalul de distribuție utilizat oferă un grad de anonimitate.
- Serviciul este furnizat integral online fără măsuri de salvagardare adecvate.
- Serviciul de remitere de bani este prestat prin intermediul unor agenți care:
 - i. reprezintă mai multe persoane principale;
 - ii. prezintă tipare neobișnuite ale cifrei de afaceri față de alți agenți din locații similare, de exemplu volume de tranzacționare neobișnuit de mari sau de scăzute, tranzacții cu sume în numerar neobișnuit de mari sau un număr mare de tranzacții care sunt puțin sub pragul măsurilor de precauție privind clientela, ori desfășoară activități în afara programului normal de lucru;
 - iii. desfășoară o mare parte din activitate cu plătitori sau beneficiari din jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat;
 - iv. par să fie nesiguri sau să aplice în mod neconsecvent politicile de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului de la nivelul grupului; sau
 - v. nu sunt din sectorul financiar și desfășoară o altă activitate ca obiect principal de activitate.
- Serviciul de remitere de bani este prestat prin intermediul unei rețele mari de reprezentanți din diferite jurisdicții.
- Serviciul de remitere de bani este prestat prin intermediul unui lanț de plată extrem de complex, de exemplu cu un număr mare de intermediari care funcționează în diferite

jurisdicții sau care permit utilizarea unor sisteme de decontare (formale și informale) care nu pot fi detectate.

137. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Mandatarii sunt ei înșiși instituții financiare.
- Serviciul poate fi finanțat doar prin transferuri dintr-un cont deținut în numele clientului la o instituție de credit sau financiară din SEE sau un cont care se poate demonstra că este controlat de către client.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice

138. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Beneficiarul sau plătitorul are sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.
- Beneficiarul locuiește într-o jurisdicție în care nu există un sector bancar formal sau în care există un sector bancar formal slab dezvoltat, ceea ce înseamnă că la punctul de plată se pot folosi servicii neoficiale de remitere de bani, precum hawala.

Măsuri

139. Deoarece activitatea multor entități de remitere de bani este bazată în principal pe tranzacții, firmele trebuie să aibă în vedere ce sisteme de monitorizare și proceduri de control să instituie pentru a asigura depistarea tentativelor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului chiar și atunci când informațiile deținute ca măsuri de precauție privind clientela despre client sunt elementare sau lipsesc deoarece nu s-a stabilit nicio relație de afaceri.

140. În orice caz, firmele trebuie să instituie:

- sisteme pentru identificarea tranzacțiilor legate;
- sisteme pentru a identifica dacă tranzacțiile provenite de la clienți diferiți sunt destinate aceluiași beneficiar;
- sisteme care să permită pe cât posibil stabilirea sursei fondurilor și a destinației fondurilor;
- sisteme care să permită trasabilitatea integrală atât a tranzacțiilor, cât și a numărului de operatori incluși în lanțul de plată; și
- sisteme care să asigure faptul că, pe lanțul de plată, pot interveni doar cei care sunt autorizați în mod corespunzător să presteze servicii de remitere de bani.

141. În cazul în care riscul asociat unei tranzacții ocazionale sau unei relații de afaceri este crescut, firmele trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela în conformitate cu titlul II, inclusiv, dacă este cazul, să asigure o monitorizare sporită a tranzacțiilor (de exemplu, o frecvență crescută sau praguri reduse). Invers, în cazul în care riscul asociat unei tranzacții ocazionale sau unei relații de afaceri este scăzut și în măsura în care legislația națională

permite acest lucru, firmele pot să aplice măsuri simplificate de precauție privind clientela în conformitate cu titlul II.

Apelarea la agenți

142. Entitățile de remitere de bani care apelează la agenți pentru a presta servicii de plată trebuie să știe cine sunt reprezentanții lor.²⁹ În cadrul acestei acțiuni, entitățile de remitere de bani trebuie să stabilească și să mențină politici și proceduri adecvate și în funcție de riscuri pentru a contracara riscul la care pot fi expuși agenții lor sau riscul ca aceștia să fie utilizați pentru activități de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, inclusiv prin:

- Identificarea persoanei care deține sau controlează agentul, în cazul în care acesta este o persoană juridică, pentru a avea certitudinea că riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului la care este expusă entitatea de remitere de bani, ca urmare a faptului că apelează la agent, nu este crescut.
- Obținerea de dovezi, în conformitate cu cerințele articolului 19 alineatul (1) litera (c) din Directiva (UE) 2015/2366, care să ateste că directorii și alte persoane responsabile de gestionarea agentului sunt competente și adecvate, inclusiv având în vedere onestitatea, integritatea și reputația acestora. Orice solicitare din partea entității de remitere de bani trebuie să fie proporțională cu natura, complexitatea și amploarea riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului inerent serviciilor de plată prestate de către agent și se poate baza pe procedurile de precauție privind clientela ale entității de remitere de bani.
- Luarea de măsuri rezonabile pentru a se asigura că procedurile interne de control ale agentului în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului sunt adecvate și că rămân adecvate pe parcursul relației cu agentul, de exemplu prin monitorizarea unui eșantion din tranzacțiile agentului sau verificarea procedurilor de control ale agentului la fața locului. În cazul în care procedurile interne de control în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului ale unui agent diferă de cele ale entității de remitere de bani, de exemplu deoarece agentul este el însuși o entitate obligată în temeiul legislației aplicabile în materie de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului, entitatea de remitere de bani trebuie să evalueze și să gestioneze riscul ca aceste diferențe să afecteze conformitatea proprie și cea a agentului în ceea ce privește combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- Asigurarea formării agenților în combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului pentru a asigura înțelegerea adecvată de către aceștia a riscurilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului relevante și calitatea procedurilor de control pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului la care se așteaptă entitatea de remitere de bani.

²⁹ Articolul 19 din Directiva (UE) 2366/2015.

Capitolul 5: Orientări sectoriale pentru gestionarea patrimoniului

143. Gestionarea patrimoniului constă în prestarea de servicii bancare și alte servicii financiare către persoane cu disponibilități financiare ridicate și familiile sau întreprinderile acestora. Acest serviciu este cunoscut și ca serviciu bancar personalizat. Clienții firmelor de gestionare a patrimoniului se pot aștepta ca personalul specific de gestionare a relațiilor să ofere servicii personalizate care să cuprindă, de exemplu, servicii bancare (de exemplu, conturi curente, credite ipotecare și schimb valutar), gestionarea investițiilor și consiliere în materie de investiții, servicii fiduciare, servicii de custodie, asigurări, servicii pentru birouri familiale, planificare fiscală și imobiliară și facilități conexe, inclusiv asistență juridică.
144. Mulți factori asociați de regulă gestionării patrimoniului, precum clienții bogați și cu influență; tranzacții și portofolii de valori foarte mari; produse și servicii complexe, inclusiv produse de investiții personalizate; precum și așteptări de confidențialitate și de discreție indică un risc mai ridicat de spălare a banilor în ceea ce privește persoanele care utilizează, în general, serviciile financiar-bancare pe segmentul retail. Serviciile firmelor de gestionare a patrimoniului pot fi deosebit de vulnerabile la abuzurile clienților care doresc să-și disimuleze originea fondurilor sau, de exemplu, să facă evaziune fiscală în jurisdicția de origine.
145. Firmele din acest sector trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid. Orientările sectoriale de la capitolele 2, 7 și 9 de la titlul III pot fi de asemenea relevante în acest context.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor și tranzacțiilor

146. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- clienții care solicită sume mari de bani în numerar sau în alte forme fizice de păstrare precum metalele prețioase;
- tranzacții de valori foarte mari;
- acorduri financiare care implică jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat (firmele trebuie să acorde o atenție deosebită statelor în care există o cultură a secretului bancar sau care nu respectă standardele internaționale în materie de transparență fiscală);³⁰
- acordarea de împrumuturi (inclusiv credite ipotecare) cu garantare prin valoarea unor active din alte jurisdicții, în special din state în care este dificil să se confirme dacă clientul are un titlu legitim asupra garanției reale sau în care identitățile părților care garantează împrumutul sunt greu de verificat;

³⁰ A se vedea, de asemenea, paragraful 26 de la titlul II.

- utilizarea de structuri economice complexe, precum fonduri fiduciare și vehicule de investiții private, în special în cazul în care identitatea beneficiarului real final poate fi neclară;
- activitatea se desfășoară în mai multe state, în special în cazul în care implică mai mulți prestatori de servicii financiare;
- acorduri transfrontaliere în cazul în care se depozitează sau se gestionează active într-o altă instituție financiară, fie din cadrul aceluiași grup financiar, fie din afara grupului, în special în cazul în care cealaltă instituție financiară are sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită jurisdicțiilor cu niveluri mai ridicate de infracțiuni principale, un regim de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului deficitar sau standarde mai puțin ferme privind transparența fiscală.

Factori de risc asociați clientului

147. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Clienții cu venituri și/sau patrimoniu provenind din sectoare cu risc ridicat, precum armele, industriile extractive, construcții, jocuri de noroc sau contractanți militari privați.
- Clienții cărora li s-au adus acuzații credibile de comitere a unor fapte ilegale.
- Clienții care așteaptă niveluri neobișnuit de ridicate de confidențialitate sau discreție.
- Clienți al căror comportament de cheltuire sau de tranzacționare face dificilă stabilirea unor tipare „normale” sau prevăzute de comportament.
- Clienții foarte bogați și cu influență, inclusiv clienți cu un profil public proeminent, clienți nerezidenți și persoane expuse politic. În cazul în care un client sau beneficiarul real al unui client este o persoană expusă politic, firmele trebuie să aplice întotdeauna măsuri sporite de precauție privind clientela în conformitate cu articolele 18-22 din Directiva (UE) 2015/849.
- Clientul solicită firmei să îi faciliteze furnizarea unui produs sau serviciu prin intermediul unui terț fără o justificare de afaceri sau economică clară.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice³¹

148. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Activitatea se desfășoară în state în care există o cultură a secretului bancar sau care nu respectă standardele internaționale în materie de transparență fiscală.

³¹ A se vedea, de asemenea, titlul II.

- Clientul locuiește într-o jurisdicție sau fondurile sale provin dintr-o activitate desfășurată într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.

Măsuri

149. Angajatul care gestionează relația unei firme de gestionare a patrimoniului cu un client (responsabilul de relații) trebuie să aibă un rol-cheie în evaluarea riscului. Legătura strânsă dintre responsabilul de relații și client va facilita colectarea de informații care să permită formarea unei imagini mai detaliate asupra scopului și naturii activității clientului, care urmează a se forma (de exemplu, înțelegerea sursei patrimoniului clientului, a motivelor pentru care acordurile complexe sau neobișnuite pot totuși să fie autentice și legitime sau a motivelor pentru care este posibil să fie necesare măsuri suplimentare de securitate). Această legătură poate însă să conducă și la conflicte de interese dacă responsabilul de relații devine prea apropiat de client în pofida eforturilor firmei de a gestiona riscul de infracțiuni financiare. În consecință, supravegherea independentă a evaluării riscurilor va fi, de asemenea, adecvată dacă este asigurată, de exemplu, de departamentul de conformitate și personalul de conducere de nivel superior.

Măsuri sporite de precauție privind clientela

150. În situații de risc ridicat pot fi adecvate următoarele măsuri sporite de precauție privind clientela:

- Obținerea și verificarea mai multor informații despre clienți decât în situații standard de risc, precum și revizuirea și actualizarea acestor informații în mod regulat și atunci când apar modificări semnificative la nivelul profilului unui client. Firmele trebuie să efectueze analize în funcție de riscuri, să verifice clienții care prezintă un risc mai ridicat cel puțin anual, însă mai frecvent dacă riscul o impune. Aceste proceduri le pot include pe cele de înregistrare a oricăror vizite efectuate la sediul clienților, indiferent dacă este vorba de domiciliu sau locul de desfășurare a activității, inclusiv orice modificări apărute la nivelul profilului clientului sau alte informații care pot afecta evaluarea riscurilor determinată de aceste vizite.
- Stabilirea sursei patrimoniului și a fondurilor; în cazul în care riscul este deosebit de ridicat și/sau în care firma are îndoieli cu privire la originea legitimă a fondurilor, verificarea sursei patrimoniului și a fondurilor poate fi singurul instrument adecvat de atenuare a riscurilor. Sursa fondurilor sau a patrimoniului poate fi verificată, printre altele, prin trimitere la:
 - i. o fișă de salariu recentă, în original sau copie autenticată;
 - ii. confirmare scrisă a salariului anual, semnată de un angajator;
 - iii. de exemplu, contractul de vânzare a unor investiții sau a unei societăți, în original sau copie autenticată;

- iv. confirmare scrisă a vânzării, semnată de un reprezentant juridic sau avocat;
 - v. un testament sau o autentificare a unui testament, în original sau copie autentificată;
 - vi. confirmare scrisă a moștenirii, semnată de un reprezentant juridic, un avocat, un administrator fiduciar sau un executor;
 - vii. căutare pe internet, într-un registru al societăților, pentru confirmarea vânzării unei societăți.
- Stabilirea destinației fondurilor.
 - Exercițarea controlului la niveluri mai înalte și aplicarea măsurilor de precauție în privința relațiilor de afaceri, mai mult decât s-ar impune în mod obișnuit pentru prestarea serviciilor financiare de bază, precum în cazul serviciului financiar-bancar pe segmentul de retail sau în cazul gestionarea investițiilor.
 - Efectuarea unei analize interne independente și, dacă este cazul, solicitarea aprobării personalului de conducere de nivel superior pentru clienții noi și cei existenți în funcție de riscuri.
 - Monitorizarea tranzacțiilor în regim permanent, inclusiv, dacă este necesar, analizarea fiecărei tranzacții, pe măsură ce este desfășurată, pentru a depista orice activitate neobișnuită sau suspectă. Aici pot fi incluse măsuri pentru a stabili dacă vreunul dintre cazurile de mai jos nu se încadrează în profilul de risc al activității:
 - i. transferuri (de numerar, investiții sau alte active);
 - ii. apelarea la transferuri bancare;
 - iii. apariția unor schimbări semnificative în activitate;
 - iv. tranzacții care implică jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.

Printre măsurile de monitorizare se pot include stabilirea de praguri și derularea unui proces adecvat de analiză, prin care să se analizeze cu promptitudine comportamentele neobișnuite de către personalul responsabil de gestionarea relațiilor sau, în cazul anumitor praguri, de către persoane aflate în funcții de conformitate sau personalul de conducere de nivel superior.

- Monitorizarea rapoartelor publice sau a altor surse de informații pentru a identifica informațiile care se referă la clienți sau la asociații lor cunoscuți, societățile cu care aceștia se află în legătură, eventuale obiective privind achiziția de societăți sau beneficiari terți către care clientul efectuează plăți.

- Asigurarea faptului că valorile în numerar sau alte obiecte fizice de valoare (de exemplu, cecuri de călătorie) sunt gestionate doar la ghișeele băncii și niciodată de către responsabilii de relații.
- Asigurarea faptului că firma obține certitudinea că clientul utilizează structurile economice complexe, precum fonduri fiduciare și vehicule de investiții private, în scopuri legitime și reale și că se înțelege identitatea beneficiarului real final.

Măsuri simplificate de precauție privind clientela

151. Măsurile simplificate de precauție nu sunt adecvate într-un context de gestionare a patrimoniului.

Capitolul 6: Orientări sectoriale pentru prestatorii de servicii de finanțare a comerțului

152. Finanțarea comerțului (*trade finance*) înseamnă gestionarea unei plăți pentru a facilita circulația mărfurilor (și prestarea de servicii) fie în interiorul statului, fie în străinătate. Atunci când se expediază mărfuri la nivel internațional, importatorul se confruntă cu riscul ca mărfurile respective să nu ajungă la destinație, iar exportatorul poate fi preocupat de faptul că plata nu va fi efectuată deloc sau la timp. Pentru a reduce aceste riscuri, există numeroase instrumente de finanțare comercială care implică băncile în tranzacție.

153. Finanțarea comercială poate avea forme diferite, de exemplu:

- Tranzacții „în cont deschis” acestea sunt tranzacții în cazul cărora cumpărătorul efectuează plata de îndată ce a primit mărfurile. Acestea sunt cele mai răspândite mijloace de finanțare a comerțului, însă natura tranzacției asociate comerțului deseori nu este cunoscută de către băncile care execută transferul de fonduri. Băncile trebuie să consulte orientările de la titlul II pentru a gestiona riscul asociat unor astfel de tranzacții.
- Acreditiv documentare: un acreditiv documentar este un instrument financiar emis de către o bancă, care garantează plata către un beneficiar numit (de regulă un exportator) la prezentarea anumitor documente „de conformitate” prevăzute în termenii de creditare (de exemplu, dovada expedierii mărfurilor).
- Incassouri documentare: un incasso documentar se referă la un proces prin care o bancă „colectoare” încasează o plată sau un bilet la ordin de la un importator de mărfuri pentru a efectua apoi plata către exportator. În schimb, banca colectoare transmite, importatorului documentele comerciale relevante (remise de exportator, de regulă prin banca acestuia).

154. Alte produse de finanțare comercială, precum forfetarea sau finanțarea structurată ori activități mai ample precum finanțarea proiectelor, sunt în afara domeniului de aplicare al acestor orientări sectoriale. Băncile care oferă aceste produse trebuie să consulte orientările generale de la titlul II.

155. Se poate abuza de produsele de finanțare comercială în scopuri de spălare a banilor sau de finanțare a comerțului. De exemplu, cumpărătorul și vânzătorul pot conspira pentru a declara în mod fals prețul, tipul, calitatea sau cantitatea mărfurilor în vederea transferului de fonduri sau de valori între state.

156. Camera Internațională de Comerț (ICC) a elaborat standarde care reglementează utilizarea acreditivelor documentare și a incassourilor documentare, însă acestea nu includ chestiuni legate de infracțiunile financiare.³² Băncile trebuie să aibă în vedere că aceste standarde nu au valoare juridică, iar aplicarea lor nu exonerează băncile de respectarea obligațiilor legale

³² Reguli și practici uniforme pentru acreditive documentare (UPC 600) în cazul acreditivelor documentare și Reguli uniforme pentru incassouri documentare (URC 522) în cazul incassourilor documentare.

și de reglementare care le revin, cu privire la combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului.

157. Firmele din acest sector trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri , pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid. Orientările sectoriale de la capitolul 1 de la titlul III pot fi de asemenea relevante în acest context.

Factori de risc

158. Băncile care participă la tranzacțiile de finanțare comercială deseori au acces doar la informații parțiale despre tranzacție și părțile implicate în aceasta. Documentația comercială poate prezenta un caracter divers și este posibil ca băncile să nu aibă cunoștințe de specialitate despre diferitele tipuri de documente comerciale pe care le primesc. Ca urmare a acestui fapt, identificarea și evaluarea riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului pot fi problematice.

159. Cu toate acestea, băncile trebuie să recurgă la rațiune și la judecata profesională pentru a evalua măsura în care informațiile și documentele pe care le dețin pot prezenta motive de îngrijorare sau de suspiciune în ceea ce privește riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

160. În măsura posibilității, băncile trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc:

Factori de risc asociați tranzacției

161. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Volumul tranzacției este neobișnuit de mare, având în vedere ceea ce se cunoaște despre activitatea de tranzacționare anterioară a clientului.
- Tranzacția este deosebit de structurată, fragmentată sau complexă, implicând mai multe părți, fără o justificare legitimă aparentă.
- Se utilizează documente în copie în situații în care se prevede utilizarea acestora în original, fără o explicație rezonabilă.
- Există discrepanțe semnificative la nivelul documentației, de exemplu între descrierea mărfurilor din documentele-cheie (de exemplu, facturi și documente de transport) și mărfurile efective livrate, în măsura în care acest lucru este cunoscut.
- Tipul, cantitatea și valoarea mărfurilor sunt în neconcordanță cu ceea ce cunoaște banca despre activitatea cumpărătorului.
- Mărfurile tranzacționate prezintă un risc mai ridicat în ceea ce privește spălarea de bani, de exemplu anumite mărfuri ale căror prețuri pot fluctua semnificativ, ceea ce poate îngreuna depistarea prețurilor false.
- Produsele tranzacționate necesită licențe de export.
- Documentația comercială nu respectă legile sau standardele aplicabile.

- Prețul unitar pare să fie stabilit în mod neobișnuit pe baza a ceea ce cunoaște banca despre produse și comerț.
- Tranzacția este neobișnuită din alte puncte de vedere, de exemplu acreditivale documentare sunt modificate în mod frecvent fără o justificare clară sau mărfurile sunt expediate printr-o altă jurisdicție din niciun motiv comercial aparent.

162. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Agenții de control independenți au verificat calitatea și cantitatea mărfurilor.
- În tranzacții sunt implicate contrapărți constituite care au un istoric dovedit de acțiuni de tranzacționare între ele și anterior au fost aplicate măsuri de precauție.

Factori de risc asociați clientului

163. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Tranzacția și/sau părțile implicate sunt în neconcordanță cu ceea ce cunoaște banca despre activitatea sau obiectul de activitate anterior al clientului (de exemplu, mărfurile care sunt expediate sau volumele de expedit sunt în neconcordanță cu ceea ce se cunoaște despre activitatea importatorului sau a exportatorului).
- Există indicii despre o posibilă conspirație între cumpărător și vânzător, de exemplu:
 - i. cumpărătorul și vânzătorul sunt controlați de aceeași persoană;
 - ii. societățile care tranzacționează au aceeași adresă, furnizează doar adresa unui reprezentant înregistrat sau prezintă alte inconsecvențe privind adresa;
 - iii. cumpărătorul este dispus sau nerăbdător să accepte sau să treacă cu vederea discrepanțele din documentație.
- Clientul nu poate sau este reticent în a prezenta documente relevante pentru a susține tranzacția.
- Cumpărătorul apelează la reprezentanți sau terți.

164. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Cumpărătorul este un client existent a cărui activitate este bine cunoscută de către bancă, iar tranzacția este în concordanță cu activitatea respectivă.
- Clientul este cotate la o bursă de valori având cerințe de publicare a informațiilor similare cu cele ale UE.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice

165. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Un stat asociat cu tranzacția (inclusiv țara de origine a mărfurilor, țara de destinație a acestora sau țara de tranzit, ori țara în care se află sediul oricăreia dintre părțile participante la tranzacție) a instituit proceduri de control în materie de schimb valutar. Acest fapt crește riscul ca adevăratul scop al tranzacției să fie exportul de valută cu încălcarea legii locale.
- Un stat asociat cu tranzacția prezintă niveluri ridicate de infracțiuni principale (de exemplu, cele care sunt legate de comercializarea stupefiantelor, contrabandă sau contrafacere) sau de zone de liber comerț.

166. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Comerțul se desfășoară în interiorul UE/SEE.
- Statele asociate cu tranzacția au instituit un regim de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului care nu este mai puțin ferm decât cel prevăzut în Directiva (UE) 2015/849 și sunt asociate unor niveluri scăzute de infracțiuni principale.

Măsuri

167. Băncile trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela cu privire la partea ordonatoare. În practică, majoritatea băncilor vor accepta ordine doar de la clienți existenți, iar relația de afaceri mai amplă pe care banca o are cu clientul poate sprijini eforturile sale de aplicare a măsurilor de precauție.

168. În cazul în care o bancă furnizează unui client servicii de finanțare comercială, aceasta trebuie să ia măsuri pentru a înțelege activitatea clientului său, în cadrul procesului de exercitare a precauției privind clientul. Exemplele de tipuri de informații pe care banca le poate obține cuprind statele cu care tranzacționează clientul, rutele de tranzacționare utilizate, mărfurile care fac obiectul tranzacțiilor, persoanele cu care clientul are relații de afaceri (cumpărători, furnizori etc.), dacă clientul apelează la reprezentanți sau terți și, în acest caz, unde se află sediul acestora. Acest lucru trebuie să ajute băncile să înțeleagă cine este clientul și să depisteze tranzacțiile neobișnuite sau suspecte.

169. În cazul în care o bancă este corespondent, aceasta trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela cu privire la respondent. Băncile corespondente trebuie să respecte orientările privind băncile corespondente prevăzute la capitolul 1, titlul III.

Măsuri sporite de precauție privind clientela

170. În situații de risc mai ridicat, băncile trebuie să aplice măsuri sporite de precauție privind clientela. În cadrul acestei acțiuni, băncile trebuie să analizeze dacă este adecvat să efectueze

verificări de precauție mai amănunțite asupra tranzacției efective și asupra altor părți participante la tranzacție (inclusiv alte persoane decât clienții).

171. Verificările efectuate asupra altor părți la tranzacție pot include:

- Luarea de măsuri pentru a înțelege mai bine structura de proprietate sau istoricul altor părți la tranzacție, în special în cazul în care acestea au sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat sau în care acestea manipulează mărfuri de mare risc. Aici se pot include verificări ale registrelor întreprinderilor și ale surselor de informații terțe, precum și căutări pe internet în sursă deschisă.
- Obținerea de mai multe informații cu privire la situația financiară a părților implicate.

172. Verificările efectuate asupra tranzacțiilor pot include:

- utilizarea surselor de date terțe sau a celor deschise, de exemplu Biroul Maritim Internațional (pentru avize de notificare, conosamente, verificări asupra livrărilor și a prețurilor), sau a serviciului gratuit de urmărire a containerelor al companiilor de livrare pentru a verifica informațiile furnizate și a controla legitimitatea scopului tranzacției;
- folosirea aprecierii profesionale pentru a analiza dacă prețurile mărfurilor sunt justificate din punct de vedere comercial, în special în ceea ce privește mărfurile tranzacționate pentru care se pot obține informații fiabile și de actualitate despre prețuri;
- verificarea conformității cu metoda de livrare a greutății și volumului mărfurilor care urmează să fie livrate

173. Deoarece acreditivile documentare și notele de încasare sunt în mare parte pe hârtie și însoțite de documente comerciale (de exemplu, facturi, conosamente și manifeste), este posibil ca o monitorizare automată a tranzacțiilor să nu fie fezabilă. Banca procesatoare trebuie să evalueze aceste documente din punctul de vedere al conformității cu termenii tranzacției comerciale și trebuie să solicite personal cu experiență profesională și raționament pentru a analiza dacă există caracteristici neobișnuite care să garanteze aplicarea de măsuri sporite de precauție sau să dea naștere suspiciunii de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.³³

Măsuri simplificate de precauție privind clientela

174. Verificările pe care le efectuează băncile de regulă pentru a depista fraudă și a asigura faptul că tranzacția este în conformitate cu standardele impuse de Camera de Comerț Internațională înseamnă că, în practică, acestea nu vor aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela nici chiar în situații cu un risc mai scăzut.

³³ De regulă, băncile verifică documente pentru a depista încercările de fraudare a băncii sau a clienților acesteia. Aceste verificări constituie o parte esențială din serviciul prestat de către o bancă ce oferă servicii de finanțare comercială. Este posibil ca aceste bănci să se bazeze pe aceste proceduri de control existente pentru a-și îndeplini obligațiile de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului.

Capitolul 7: Orientări sectoriale pentru întreprinderile de asigurare de viață

175. Produsele de asigurare de viață sunt concepute pentru a proteja financiar deținătorul poliței de riscul unui eveniment viitor nesigur, precum decesul, boala sau depășirea perioadei de economii la pensie (riscul de longevitate). Protecția este asigurată de către un asigurător care colectează riscurile financiare cu care se confruntă mulți deținători de poliță. Produsele de asigurare de viață pot fi cumpărate și ca produse de investiții sau în scopuri de pensionare.
176. Produsele de asigurare de viață sunt furnizate prin diferite canale de distribuție clienților care pot fi persoane fizice sau juridice ori în cadrul unor acorduri juridice. Beneficiarul contractului poate fi deținătorul poliței sau un terț numit ori desemnat; beneficiarul poate, de asemenea, să se schimbe în perioada vizată, iar beneficiarul inițial să nu beneficieze niciodată de aceasta.
177. Majoritatea produselor de asigurare de viață sunt concepute pe termen lung, iar unele vor emite plăți doar în cazul unui eveniment verificabil, precum decesul sau pensionarea. Aceasta înseamnă că multe produse de asigurare de viață nu sunt suficient de flexibile pentru a constitui primul vehicul ales de către persoanele implicate în spălarea de bani. Însă, așa cum este cazul altor produse asociate cu servicii financiare, există riscul ca fondurile utilizate pentru a cumpăra asigurarea de viață să fie un produs al infracțiunii.
178. Firmele din acest sector trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid. Orientările sectoriale de la capitolele 5 și 9 de la titlul III pot fi de asemenea relevante în acest context. În cazul în care se apelează la intermediari, vor fi relevanți factorii de risc asociați canalului de livrare de la paragrafele 32-33 de la titlul II.
179. Intermediarii pot, de asemenea, să constate utilitatea prezentului ghid.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor și tranzacțiilor

180. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Flexibilitatea plăților, de exemplu produsul permite:
 - i. efectuarea de plăți de către terți neidentificați;
 - ii. plata unor polițe de valori mari sau nelimitate, plata unor polițe în sume excedentare sau în volume mari de valori reduse;
 - iii. efectuarea de plăți în numerar.
- Accesul ușor la fonduri acumulate, de exemplu produsul permite efectuarea de retrageri parțiale sau renunțarea timpurie la polița de asigurare în orice moment, cu comisioane sau taxe reduse.

- Posibilitatea de negociere, de exemplu produsul poate fi:
 - i. tranzacționat pe o piață secundară;
 - ii. utilizat ca garanție reală pentru un împrumut.
- Anonimitatea, de exemplu produsul facilitează sau permite anonimitatea clientului.

181. Printre factorii care pot contribui la reducerea riscului se numără: Produsul:

- plătește doar în cazul unui eveniment prestabilit, de exemplu decesul, sau la o anumită dată, precum în cazul polițelor de asigurare de viață de credit care acoperă împrumuturi de consum și cu ipotecă și care se plătesc doar la decesul persoanei asigurate;
- nu are o valoare de renunțare la polița de asigurare;
- nu are un element de investiții;
- nu are o facilitare de plată pentru terți;
- impune ca investiția totală să fie limitată la o valoare scăzută;
- este o poliță de asigurare de viață în care prima de asigurare are valoare redusă;
- permite doar plata regulată și de mică valoare a primelor, de exemplu fără plăți excedentare;
- este accesibil doar prin intermediul angajatorilor, de exemplu o pensie, super-anuități sau o schemă similară care oferă angajaților beneficii la pensionare în cazul în care se aduc contribuții prin deducerea din salarii, iar regulile schemei nu permit atribuirea intereselor unui membru în cadrul schemei;
- nu poate fi răscumpărat pe termen scurt sau mediu, așa cum este cazul schemelor de pensionare fără o opțiune de renunțare timpurie la polița de asigurare;
- nu poate fi utilizat ca garanție reală;
- nu permite efectuarea de plăți în numerar;
- prevede condiții care trebuie să fie îndeplinite pentru beneficierea de scutirea de taxe.

Factori de risc asociați clientului și beneficiarului

182. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Natura clientului, de exemplu:
 - i. persoane juridice a căror structură îngreunează identificarea beneficiarului real;
 - ii. clientul sau beneficiarul real al clientului este o persoană expusă politic;
 - iii. beneficiarul poliței sau beneficiarul real al acestui beneficiar este o persoană expusă politic;

- iv. vârsta clientului este neobișnuită pentru tipul de produs căutat (de exemplu, clientul este foarte tânăr sau foarte bătrân);
 - v. contractul nu este în concordanță cu situația averii clientului;
 - vi. profesia sau activitățile clientului sunt considerate a fi deosebit de susceptibile de a fi legate de acțiunea de spălare a banilor, de exemplu deoarece acestea sunt cunoscute ca fiind foarte generatoare de fluxuri foarte mari de lichidități sau expuse unui risc ridicat de corupție;
 - vii. contractul este subscris de către un „controlor”, precum o societate fiduciară care acționează în numele clientului;
 - viii. deținătorul poliței și/sau beneficiarul contractului este/sunt societăți cu acționari nominali și/sau acțiuni la purtător.
- Comportamentul clientului:
 - i. În legătură cu contractul, de exemplu:
 - a. clientul transferă în mod frecvent contractul unui alt asigurător;
 - b. se renunță frecvent și în mod inexplicabil la polița de asigurare, mai ales atunci când restituirea sumelor se realizează în conturi bancare diferite;
 - c. clientul utilizează în mod frecvent sau neașteptat dispoziții de tip „free look” /termene de retractare, în special în cazul în care restituirea se realizează în contul unui terț aparent nefiliat;³⁴
 - d. căutând rezilierea timpurie a unui produs, clientul suportă un cost mare;
 - e. clientul transferă contractul unui terț aparent nefiliat;
 - f. solicitarea clientului de a schimba sau a crește suma asigurată și/sau plata primei este neobișnuită sau excesivă.
 - ii. În legătură cu beneficiarul, de exemplu:
 - a. asigurătorului i se aduce la cunoștință schimbarea beneficiarului doar atunci când se prezintă cererea de despăgubire;
 - b. clientul schimbă clauza privind beneficiarul și nominalizează un terț aparent nefiliat;

³⁴ O dispoziție de tip „free look” este o dispoziție contractuală, deseori având caracter juridic obligatoriu la nivel local, care permite unui deținător de poliță sau unui beneficiar al anuității din cadrul unui contract de asigurare de viață sau de anuitate să examineze un contract pentru un anumit număr de zile și să îl returneze pentru restituirea integrală a sumelor.

- c. asiguratorul, clientul, beneficiarul real, beneficiarul sau beneficiarul real al beneficiarului se află în jurisdicții diferite.
- iii. În legătură cu plățile, de exemplu:
- a. clientul recurge la metode de plată neobișnuite, precum instrumentele monetare în numerar sau structurate sau alte forme de vehicule de plată care încurajează anonimitatea;
 - b. efectuarea de plăți din diferite conturi bancare fără explicații;
 - c. efectuarea de plăți din bănci care nu au sediul în țara de reședință a clientului;
 - d. clientul efectuează frecvent plăți excedentare sau de valoare mare atunci când acestea nu sunt prevăzute;
 - e. primirea de plăți de la terți neafiliați;
 - f. plata unor contribuții pentru recuperare la un plan de pensionare în apropierea datei pensionării.

183. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

În cazul asigurării de viață deținute de către o societate, clientul este:

- o instituție de credit sau financiară supusă unor cerințe de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului și supraveghează pentru conformitatea cu aceste cerințe în concordanță cu Directiva (UE) 2015/849;
- o societate pe acțiuni cotate la bursă și supusă cerințelor de prezentare de informații de reglementare (fie conform regulilor privind bursa, fie conform legii sau mijloacelor executabile), care impun asigurarea transparenței corespunzătoare a beneficiarilor reali, sau o sucursală a unei astfel de societăți, care este deținută cu titlu majoritar;
- un organism al administrației publice sau o întreprindere publică dintr-o jurisdicție din SEE.

Factori de risc asociați canalului de distribuție

184. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- vânzări care sunt realizate fără prezența față în față, precum vânzările online, poștale sau telefonice, fără măsuri adecvate de salvagardare, cum ar fi semnătura electronică sau documentele de identificare electronică în conformitate cu Regulamentul (UE) No 910/2014;
- lanțuri lungi de intermediari;
- se apelează la un intermediar în situații neobișnuite (de exemplu, distanță geografică neexplicată).

185. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Intermediarii sunt bine cunoscuți de către asigurator, care s-a asigurat că intermediarul aplică măsuri de precauție privind clientela proporțional cu riscul asociat relației și în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.
- Produsul este disponibil doar angajaților din anumite companii care au încheiat un contract cu asiguratorul pentru a oferi o asigurare de viață angajaților lor, de exemplu în cadrul unui pachet de beneficii.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice

186. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Asiguratorul, clientul, beneficiarul real, beneficiarul sau beneficiarul real al beneficiarului are sediul în sau este în legătură cu jurisdicțiile asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită jurisdicțiilor în care nu există o supraveghere eficace pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- Primele se plătesc în conturi deținute la instituții financiare având sediul în jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită jurisdicțiilor în care nu există o supraveghere eficace pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului.
- Intermediarul are sediul în sau este în legătură cu jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat. Firmele trebuie să acorde o atenție deosebită jurisdicțiilor în care nu există o supraveghere eficace pentru combaterea spălării banilor sau a finanțării terorismului.

187. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Prin surse credibile, precum evaluări reciproce sau rapoarte de evaluare detaliate sunt identificate state în care există sisteme de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului eficace.
- Prin surse credibile sunt identificate state în care există un nivel redus de corupție și alte activități infracționale.

Măsuri

188. Articolul 13 alineatul (5) din Directiva (UE) 2015/849 prevede că, în cazul societăților de asigurare de viață, firmele trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela nu doar față de client și de beneficiarul real, ci și față de beneficiari la identificarea sau desemnarea acestora. Aceasta înseamnă că firmele trebuie:

- să obțină numele beneficiarului în cazul în care se identifică fie o persoană fizică, fie o persoană juridică sau un acord în calitate de beneficiar; sau

- să obțină suficiente informații pentru a se asigura că identitățile beneficiarilor pot fi stabilite la momentul plății polițelor în cazul în care beneficiarii reprezintă o categorie de persoane sau sunt desemnate prin anumite caracteristici. De exemplu, în cazul în care beneficiarii sunt „viitorii mei nepoți”, asigurătorul poate obține informații despre copiii deținătorului poliței.

189. Firmele trebuie să verifice identitățile beneficiarilor cel târziu la momentul plății polițelor.

190. În cazul în care firma știe că asigurarea de viață a fost atribuită unui terț care va primi valoarea poliței, aceasta trebuie să identifice beneficiarul real la momentul atribuirii.

Măsuri sporite de precauție privind clientela

191. Într-o situație de risc ridicat pot fi adecvate următoarele măsuri sporite de precauție privind clientela:

- În cazul în care clientul recurge la dispoziția de tip „free look”/termenul de retractare, prima trebuie să fie restituită în contul bancar al clientului din care au fost plătite fondurile. Firmele trebuie să se asigure că au verificat identitatea clientului în conformitate cu articolul 13 din Directiva (UE) 2015/849 înainte de restituirea fondurilor, în special atunci când prima este de valoare mare sau, în alte situații, atunci când împrejurările par să fie neobișnuite. De asemenea, firmele trebuie să aibă în vedere dacă anularea dă naștere unor suspiciuni în legătură cu tranzacția și dacă ar fi adecvată prezentarea unui raport de activități suspecte.
- Se pot lua măsuri suplimentare pentru ca firma să cunoască mai bine clientul, beneficiarul real, beneficiarul sau beneficiarul real al beneficiarului, precum și plătitorii și beneficiarii terți. Printre exemple se numără:
 - i. neaplicarea derogării de la articolul 14 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849, care prevede exceptarea de la aplicarea de la început a măsurilor de precauție privind clientela;
 - ii. verificarea identității altor părți relevante, inclusiv a plătitorilor și a beneficiarilor terți, înainte de începerea relației de afaceri;
 - iii. obținerea de informații suplimentare pentru stabilirea naturii prevăzute a relației de afaceri;
 - iv. obținerea de informații suplimentare despre client și actualizarea mai regulată a datelor de identificare ale clientului și beneficiarului real;
 - v. dacă plătitorul este diferit de client, stabilirea motivului diferenței;
 - vi. verificarea identităților pe baza mai multor surse sigure și independente;

- vii. stabilirea sursei patrimoniului și a fondurilor clientului, de exemplu detalii despre locul de muncă și remunerații, moșteniri sau hotărâri de divorț;
 - viii. dacă este posibil, identificarea beneficiarului la începutul relației de afaceri, fără a aștepta până la identificarea sau desemnarea acestuia, ținând cont de faptul că beneficiarul se poate schimba pe durata poliței;
 - ix. identificarea și verificarea identității beneficiarului real al beneficiarului;
 - x. în concordanță cu articolele 20 și 21 din Directiva (UE) 2015/849, luarea de măsuri pentru a stabili dacă clientul este o persoană expusă politic și luarea de măsuri rezonabile pentru a stabili dacă beneficiarul sau beneficiarul real al beneficiarului este o persoană expusă politic la momentul atribuirii poliței, parțial sau integral, sau cel târziu la momentul plății poliței;
 - xi. solicitarea ca prima plată să fie efectuată într-un cont în numele clientului la o bancă supusă unor standarde cu privire la măsurile de precauție privind clientela care să nu fie mai puțin ferme decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.
192. Articolul 20 din Directiva (UE) 2015/849 prevede ca, în cazul în care riscul asociat unei relații cu o persoană expusă politic este ridicat, firmele trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela doar în conformitate cu articolul 13 din Directivă, însă trebuie să informeze, de asemenea, personalul de conducere de nivel superior înainte de plata poliței, pentru ca acesta să își formeze o imagine bazată pe cunoștințe despre riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat situației și să decidă cu privire la cele mai adecvate măsuri de reducere a riscului respectiv; în plus, firmele trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela la nivelul întregii relații de afaceri.
193. Este posibil să fie necesară o monitorizare mai frecventă și mai aprofundată a tranzacțiilor (inclusiv, dacă este necesar, stabilirea sursei fondurilor).

Măsuri simplificate de precauție privind clientela

194. Este posibil ca următoarele măsuri să îndeplinească unele cerințe de precauție privind clientela în situații de risc scăzut (în măsura în care legislația națională permite acest lucru):
- Firmele pot să presupună că a fost efectuată verificarea identității clientului pe baza unei plăți dintr-un cont, pentru care firma s-a asigurat că a fost efectuată în numele unic sau comun al clientului unei instituții de credit reglementate din SEE.
 - Firmele pot să presupună că a fost efectuată verificarea identității beneficiarului contractului pe baza unei plăți efectuate într-un cont în numele beneficiarului, deținut la o instituție de credit reglementată din SEE.

Capitolul 8: Orientări sectoriale pentru firme de investiții

195. Gestionarea investițiilor constituie gestionarea activelor unui investitor în vederea îndeplinirii obiectivelor specifice de investiții. Aceasta include atât gestionarea discreționară a investițiilor, în cadrul căreia managerii de investiții iau decizii cu privire la investiții în numele clienților acestora, cât și gestionarea consultativă a investițiilor, în cadrul căreia directorii de investiții își îndrumă clienții cu privire la investițiile care să fie realizate, însă nu efectuează tranzacții în numele clienților lor.
196. Managerii de investiții au, de regulă, un număr limitat de clienți privați sau instituționali, mulți dintre aceștia fiind înstăriți, de exemplu persoane cu venituri nete ridicate, fonduri fiduciare, companii, agenții guvernamentale și alte vehicule de investiții. Fondurile clienților sunt deseori gestionate de către un custode local, nu de către managerul de investiții. Riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat gestionării investițiilor este așadar determinat în principal de riscul asociat tipului de clienți pe care îi servesc managerii de investiții.
197. Firmele din acest sector trebuie să aibă în vedere următorii factori de risc și următoarele măsuri, pe lângă cele prezentate la titlul II din prezentul ghid. Orientările sectoriale de la capitolul 5 de la titlul III pot fi de asemenea relevante în acest context.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor sau tranzacțiilor

198. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- tranzacțiile sunt neobișnuit de ample;
- există posibilitatea efectuării de plăți către terți;
- produsul sau serviciul în cauză este utilizat pentru subscrieri care sunt rapid urmate de posibilități de răscumpărare, cu intervenția limitată din partea managerului de investiții.

Factori de risc asociați clientului

199. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Comportamentul clientului, de exemplu:
 - i. din justificarea investiției lipsește un scop economic evident;
 - ii. clientul cere să cumpere din nou sau să răscumpere o investiție pe termen lung într-o perioadă scurtă de timp după investiția inițială sau înainte de data plății poliței fără o justificare clară, în special în cazul în care aceasta determină pierderi financiare sau plata unor comisioane mari de tranzacționare;

- iii. clientul solicită cumpărarea și vânzarea repetată a acțiunilor într-o perioadă scurtă de timp fără o strategie evidentă sau o justificare economică;
 - iv. indisponibilitatea de a furniza informații legate de măsurile de precauție privind clientela cu privire la client și la beneficiarul real;
 - v. schimbarea frecventă a informațiilor legate de măsurile de precauție privind clientela sau a detaliilor privind plata;
 - vi. clientul transferă fonduri în plus față de cele prevăzute pentru investiții și solicită rambursarea sumelor excedentare;
 - vii. împrejurările în care clientul se prevalează de termenul de retractare dă naștere unor suspiciuni;
 - viii. folosirea de conturi multiple fără înștiințare prealabilă, mai ales atunci când aceste conturi sunt deținute în mai multe jurisdicții sau în jurisdicții cu risc ridicat;
 - ix. clientul dorește să structureze relația în așa fel încât să se utilizeze părți multiple, de exemplu societăți desemnate, în diferite jurisdicții, în special în cazul în care aceste jurisdicții sunt asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.
- Natura clientului, de exemplu:
 - i. clientul este o societate sau un fond fiduciar constituit într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat (firmele trebuie să acorde o atenție deosebită acelor jurisdicții care nu îndeplinesc în mod eficace standardele internaționale în materie de transparență fiscală);
 - ii. clientul este un vehicul de investiții care manifestă precauție față de proprii clienți într-o măsură redusă sau deloc;
 - iii. clientul este un vehicul de investiții terț nereglementat;
 - iv. proprietatea și structura de control a clientului este opacă;
 - v. clientul sau beneficiarul real este o persoană expusă politic sau deține o altă funcție importantă care îi poate permite acestuia să abuzeze de funcția sa pentru a obține câștiguri personale;
 - vi. clientul este o societate desemnată nereglementată cu acționari necunoscuți.
 - Activitatea clientului, de exemplu fondurile clientului, provine din activitatea desfășurată în sectoare asociate unui risc ridicat de infracțiuni financiare.

200. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- Clientul este un investitor instituțional al cărui statut a fost verificat de către o agenție guvernamentală din SEE, de exemplu o schemă de pensii aprobată de guvern.
- Clientul este un organ guvernamental dintr-o jurisdicție din SEE.
- Clientul este o instituție financiară înființată într-o jurisdicție din SEE.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice

201. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Investitorul sau custodele acestuia are sediul într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.
- Fondurile provin dintr-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.

Măsuri

202. De regulă, managerii de investiții trebuie să își înțeleagă bine clienții pentru a-i ajuta la identificarea unor portofolii de investiții adecvate. Informațiile colectate vor fi similare celor pe care le obțin firmele în scopuri de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului.

203. Firmele trebuie să urmeze orientările privind măsurile sporite de precauție privind clientela de la titlul II în situații de risc mai ridicat. În plus, în cazul în care riscul asociat unei relații de afaceri este ridicat, firmele trebuie:

- să identifice și, dacă este necesar, să verifice identitatea investitorilor aferenți ai clientului firmei, în cazul în care clientul este un vehicul de investiții terț nereglementat;
- să înțeleagă motivul care stă la baza oricărei plăți sau oricărui transfer către sau de la un terț neverificat.

204. În măsura în care legislația națională permite acest lucru, managerii de investiții pot aplica orientările privind măsurile simplificate de precauție privind clientela de la titlul II în situații de risc scăzut.

Capitolul 9: Orientări sectoriale pentru furnizorii de fonduri de investiții

205. Furnizarea de fonduri de investiții poate implica mai multe părți: administratorul de fonduri, consilierii numiți, depozitarii și sub-custozii, operatorii de registre și, în unele cazuri, brokerii principali. În mod similar, distribuția acestor fonduri poate implica părți precum agenți delegați, administratori de patrimoniu consultativi și discreționari, prestatori de servicii de platformă și consilieri financiari independenți.
206. Tipul și numărul părților implicate în procesul de distribuire a fondurilor depind de natura fondului și pot afecta gradul de cunoaștere de către fond a clientului și a investitorilor săi. Fondul sau, în cazul în care fondul nu este în sine o entitate obligată, administratorul de fonduri își asumă responsabilitatea respectării obligațiilor de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului, deși unele aspecte ale obligațiilor fondului în materie de precauție privind clientela pot fi îndeplinite de către una sau mai multe dintre aceste alte părți sub rezerva anumitor condiții.
207. Fondurile de investiții pot fi utilizate de către persoane sau entități în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului:
- Fondurile pentru sectorul retail sunt deseori distribuite fără prezența față în față; accesul la astfel de fonduri este deseori asigurat ușor și relativ rapid, iar participațiile în astfel de fonduri pot fi transferate între diferite părți.
 - Fondurile de investiții alternative, precum fondurile de hedging, fondurile de proprietăți imobiliare și fondurile de investiții în societăți necotate tind să aibă un număr mai mic de investitori, aceștia putând fi persoane fizice și investitori instituționali (fonduri de pensii, fonduri de fonduri). Fondurile care sunt destinate unui număr limitat de persoane cu venituri nete ridicate sau întreprinderilor familiale pot prezenta în mod inerent un risc mai ridicat de abuz în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului decât fondurile pentru sectorul retail, deoarece investitorii sunt mai susceptibili de a fi în măsură să exercite control asupra activelor fondului. Dacă investitorii exercită control asupra activelor, astfel de fonduri sunt vehicule personale care dețin active și care sunt menționate ca factor ce indică un potențial risc mai ridicat în anexa III la Directiva (UE) 2015/849.
 - Fără a ține seama de natura investiției, deseori pe termen mediu sau lung, care poate contribui la limitarea atractivității acestor produse în scopul spălării banilor, acestea pot fi totuși atractive pentru persoanele implicate în spălarea de bani datorită capacității lor de a genera creștere și venituri.
208. Acest capitol vizează:
- a. administratorii fondurilor de investiții care desfășoară activități în temeiul articolului 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva (UE) 2015/849; și

- b. fondurile de investiții care își comercializează acțiunile sau unitățile în temeiul articolului 3 alineatul (2) litera (d) din Directiva (UE) 2015/849.

Este posibil ca și alte părți implicate în furnizarea sau distribuirea fondului, de exemplu intermediari, să trebuiască să își îndeplinească obligațiile legate de măsurile de precauție privind clientela și trebuie să consulte capitolele relevante din prezentul ghid, după caz.

209. În cazul fondurilor și al administratorilor de fonduri, pot fi relevante și orientările sectoriale de la capitolele 1, 7 și 8 de la titlul III.

Factori de risc

Factori de risc asociați produselor, serviciilor sau tranzacțiilor

210. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului asociat fondului:

- Fondul este destinat unui număr limitat de persoane sau întreprinderi familiale, de exemplu un fond privat sau un fond pentru un singur investitor.
- Este posibil să se subscrie la fond și apoi să se răscumpere rapid investiția fără ca investitorul să suporte costuri administrative semnificative.
- Unitățile sau acțiunile deținute în cadrul fondului pot fi tranzacționate fără ca fondul sau administratorul fondului să fie înștiințat la momentul tranzacției și, ca urmare a acestui fapt, informațiile despre investitor sunt împărțite între mai mulți subiecți (asemenea cazului în care se tranzacționează fonduri de tip închis pe piețe secundare).

211. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului asociat subscrierii:

- Subscrierea implică conturi sau terți din mai multe jurisdicții, în special în cazul în care acestea sunt asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ridicat, astfel cum este definit la paragrafele 22-27 de la titlul II din ghid.
- Subscrierea implică subscriitori sau beneficiari terți, în special în cazul în care acest lucru este neașteptat.

212. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului asociat fondului:

- Nu se permite efectuarea de plăți de către terți.
- Fondul este deschis doar investitorilor mici, cu investiții plafonate.

Factori de risc asociați clientului

213. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Comportamentul clientului este neobișnuit, de exemplu:
 - i. Justificarea investiției nu prezintă nicio strategie evidentă sau scopul economic ori clientul realizează investiții care nu sunt în concordanță cu situația financiară

generală a clientului, în cazul în care aceasta este cunoscută de către fond sau administratorul de fonduri.

- ii. Clientul solicită o nouă cumpărare sau răscumpărarea unei investiții într-o perioadă scurtă de timp de la investiția inițială sau înainte de data plății poliței fără o justificare clară,
- iii. în special în cazul în care aceasta duce la pierderi financiare sau la plata unor comisioane mari de tranzacționare.
- iv. Clientul solicită cumpărarea și vânzarea repetată a acțiunilor într-o perioadă scurtă de timp fără o strategie evidentă sau o justificare economică.
- v. Clientul transferă fonduri în plus față de cele prevăzute pentru investiții și solicită rambursarea sumelor excedentare.
- vi. Clientul utilizează conturi multiple fără o notificare anterioară, în special în cazul în care aceste conturi sunt deținute în mai multe jurisdicții sau în jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ridicat.
- vii. Clientul dorește să structureze relația în așa fel încât să se utilizeze părți multiple, de exemplu societăți desemnate nereglementate, în diferite jurisdicții, în special în cazul în care aceste jurisdicții sunt asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat.
- viii. Clientul își schimbă brusc locația decontării fără o justificare, de exemplu schimbând țara de reședință a clientului.
- ix. Clientul și beneficiarul real au sediul în jurisdicții diferite și cel puțin una dintre aceste jurisdicții este asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ridicat, astfel cum este definit în partea generală a ghidului.
- x. Fondurile beneficiarului real au fost generate într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat, în special în cazul în care jurisdicția este asociată unor niveluri mai ridicate de infracțiuni principale de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

214. Următorii factori pot contribui la reducerea riscului:

- clientul este un investitor instituțional al cărui statut a fost verificat de către o agenție guvernamentală din SEE, de exemplu o schemă de pensii aprobată de guvern;
- clientul este o firmă dintr-un stat din SEE sau un stat terț în care există cerințe de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului nu mai puțin ferme decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.

Factori de risc asociați canalului de distribuție

215. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- canale de distribuție neclare sau complexe care limitează posibilitatea de supraveghere de către fond a relațiilor sale de afaceri și îi restrânge acestuia capacitatea de a monitoriza tranzacții, de exemplu fondul utilizează un număr mare de sub-distribuitori pentru distribuție în state terțe;
- distribuitorul se află într-o jurisdicție asociată unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat, astfel cum este definit în partea generală a prezentului ghid.

216. Următorii factori pot indica un risc scăzut:

- Fondul admite doar un tip desemnat de investitor cu risc scăzut, precum firmele reglementate care investesc în calitate de entitate principală (de exemplu, societăți de asigurare de viață) sau scheme de pensionare pentru companii.
- Fondul poate fi cumpărat și răscumpărat doar prin intermediul unei firme, de exemplu un intermediar financiar, dintr-un stat din SEE sau un stat terț în care există cerințe de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului nu mai puțin ferme ca cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.

Factori de risc asociați statului sau zonei geografice

217. Următorii factori pot contribui la creșterea riscului:

- Sumele investitorilor au fost generate în jurisdicții asociate unui risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului mai ridicat, în special în cele asociate unor niveluri mai mari de infracțiuni principale de spălare a banilor.
- Fondul sau administratorul de fonduri investește în sectoare cu un risc de corupție mai ridicat (de exemplu, industriile extractive sau comerțul cu arme) în jurisdicții identificate de către surse credibile ca prezentând niveluri semnificative de corupție sau alte infracțiuni principale de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, în special în cazul în care fondul este un fond cu un singur investitor sau cu un număr limitat de investitori.

Măsuri

218. Măsurile pe care trebuie să le ia fondurile sau administratorii de fonduri pentru a-și îndeplini obligațiile de precauție privind clientela depind de modul în care clientul sau investitorul (în cazul în care investitorul nu este client) ajunge la fond. Fondul sau administratorul de fonduri trebuie să ia măsuri în funcție de riscuri pentru a identifica și a verifica identitatea persoanelor juridice, dacă există, care dețin în final sau controlează clientul (sau în numele cărora se desfășoară tranzacția), de exemplu solicitând viitorului investitor să declare, atunci când se înscrie pentru prima dată în fond, dacă investește în nume propriu sau dacă este intermediar) care investește în numele unei alte persoane.

219. Clientul este:

- a. o persoană fizică sau juridică ce cumpără în mod direct unități sau acțiuni într-un fond pe cont propriu și nu în numele altor investitori suport; sau
- b. o firmă care, în cadrul activității sale economice, cumpără direct unități sau acțiuni în nume propriu și exercită control asupra investiției în folosul final al unui terț sau al mai multor terți care nu controlează investiția sau deciziile de investiție; sau
- c. o firmă, de exemplu un intermediar financiar, care acționează în nume propriu și este proprietar înregistrat al acțiunilor sau unităților, însă acționează în baza și conform anumitor ordine din partea unui terț sau a mai multor terți (de exemplu, deoarece intermediarul financiar este o persoană desemnată, un broker, un cont comun al mai multor clienți/un operator de cont de tip omnibus sau un operator al unui acord similar pasiv); sau
- d. un client al firmei, de exemplu un client al unui intermediar financiar, în cazul în care firma nu este proprietarul înregistrat al acțiunilor sau al unităților (de exemplu, deoarece fondul de investiții apelează la un intermediar financiar pentru a distribui acțiuni sau unități ale fondului, iar investitorul cumpără unități sau acțiuni prin intermediul firmei, însă firma nu devine proprietarul legal al unităților sau acțiunilor respective).

Măsurile simplificate și sporite de precauție privind clientela de luat în situațiile descrise la paragrafele 219a și 219b

220. În situațiile descrise la paragrafele 219a și 219b, printre exemplele de măsuri sporite privind clientela pe care trebuie să le aplice un fond sau un administrator de fonduri în situații de risc ridicat se numără:

- obținerea de informații suplimentare despre client, precum reputația și istoricul clientului, înainte de stabilirea relației de afaceri;
- luarea unor măsuri suplimentare pentru a verifica mai mult documentele, datele sau informațiile obținute;
- obținerea de informații despre sursa fondurilor și/sau sursa patrimoniului clientului și al beneficiarului real al clientului;
- solicitarea ca plata de răscumpărare să se facă într-un cont inițial utilizat pentru investiții sau într-un cont în numele unic sau comun al clientului;
- creșterea frecvenței și intensității monitorizării tranzacțiilor;
- solicitarea ca prima plată să se facă într-un cont de plăți deținut în nume unic sau comun de către client într-o instituție de credit sau financiară reglementată din SEE sau într-o instituție de credit sau financiară reglementată dintr-un stat terț în care există cerințe de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului nu mai puțin ferme decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849;

- obținerea aprobării de la personalul de conducere de nivel superior la momentul efectuării tranzacției atunci când un client utilizează un produs sau un serviciu pentru prima dată;
- aplicarea unor acțiuni de monitorizare sporită pentru relația cu clienții și în cazul tranzacțiilor individuale.

221. În situații de risc mai scăzut, în măsura în care legislația națională permite acest lucru, și cu condiția ca fondurile să fie transferate în mod verificabil într-un sau dintr-un cont de plăți deținut în numele unic sau comun al clientului la o instituție de credit sau financiară reglementată din SEE, unul dintre exemplele de măsuri simplificate de precauție privind clientela pe care fondul sau administratorul de fonduri îl poate aplica este să utilizeze sursa fondurilor pentru a îndeplini unele cerințe de precauție privind clientela.

Măsuri simplificate și sporite de precauție privind clientela de luat în situațiile descrise la paragraful 219c

222. În situațiile descrise la paragraful 219c, în cazul în care intermediarul financiar este clientul fondului sau al administratorului de fonduri, fondul sau administratorul de fonduri trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela în funcție de riscuri cu privire la intermediarul financiar. Fondul sau administratorul de fonduri trebuie să ia măsuri în funcție de riscuri pentru a identifica și a verifica identitatea investitorilor suport ai intermediarului financiar, deoarece acești investitori sunt beneficiari reali ai fondurilor investite prin intermediar. În măsura în care legea națională permite acest lucru, în situații de risc scăzut, fondurile sau administratorii de fonduri pot aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela similare celor descrise la paragraful 112 din prezentul ghid, sub rezerva următoarelor condiții:

- Intermediarul financiar este supus obligațiilor de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului într-o jurisdicție din SEE sau într-un stat terț în care există cerințe de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului nu mai puțin ferme decât cele prevăzute în Directiva (UE) 2015/849.
- Intermediarul financiar este supravegheat în mod eficace pentru conformitate cu aceste cerințe.
- Fondul sau administratorul de fonduri a luat măsuri în funcție de riscuri pentru a se asigura că riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului asociat relației de afaceri este scăzut, printre altele, pe baza evaluării de către fond sau administratorul de fonduri a activității intermediarului financiar, a tipurilor de clienți pe care îi deserveste activitatea intermediarului și a jurisdicțiilor la care este expusă activitatea intermediarului.
- Fondul sau administratorul de fonduri a luat măsuri în funcție de riscuri pentru a se asigura că intermediarul aplică măsuri de precauție privind clientela ferme și în funcție de riscuri cu privire la clienții săi și la beneficiarii reali ai clienților săi. În cadrul acestei acțiuni, fondul sau administratorul de fonduri trebuie să ia măsuri în funcție de riscuri pentru a evalua caracterul adecvat al politicilor și procedurilor cu privire la precauția privind clientela ale

intermediarului, de exemplu consultând informațiile publice despre evidența de conformitate a intermediarului sau luând direct legătura cu intermediarul.

- Fondul sau administratorul de fonduri a luat măsuri în funcție de riscuri pentru a se asigura că intermediarul va furniza informații și documente cu privire la precauția privind clientela despre investitorii suport imediat, la cerere, de exemplu incluzând dispoziții relevante într-un contract cu intermediarul sau testând pe eșantioane capacitatea intermediarului de a furniza informații despre precauția privind clientela la cerere.

223. În cazul în care riscul este crescut, în special în cazul în care fondul este desemnat pentru un număr limitat de investitori, trebuie să se aplice măsuri sporite de precauție privind clientela care le pot include pe cele prevăzute la paragraful 220 de mai sus.

Măsuri simplificate și sporite de precauție privind clientela de luat în situațiile descrise la paragraful 219d

224. În situațiile descrise la paragraful 219d, fondul sau administratorul de fonduri trebuie să aplice măsuri de precauție privind clientela în funcție de riscuri cu privire la investitorul final care este clientul fondului sau al administratorului de fonduri. Pentru a-și îndeplini obligațiile de precauție privind clientela, fondul sau administratorul de fonduri poate apela la intermediar în conformitate cu și sub rezerva condițiilor de la secțiunea 4 din capitolul II din Directiva (UE) 2015/849.

225. În măsura în care legislația națională permite acest lucru, în situații de risc scăzut, fondurile sau administratorii de fonduri pot aplica măsuri simplificate de precauție privind clientela. Cu condiția să fie îndeplinite condițiile de la paragraful 222, măsurile simplificate de precauție privind clientela pot consta în aceea că fondul sau administratorul de fonduri obține date de identificare din registrul de acțiuni al fondului, precum și informațiile prevăzute la articolul 27 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/849, pe care fondul sau administratorul de fonduri trebuie să le obțină de la intermediar într-un termen rezonabil. Fondul sau administratorul de fonduri trebuie să stabilească termenul respectiv în concordanță cu abordarea bazată pe riscuri.

226. Dacă riscul este crescut, în special în cazul în care fondul este desemnat pentru un număr limitat de investitori, trebuie aplicate măsuri sporite de precauție privind clientela care le pot include pe cele prevăzute la paragraful 220 de mai sus.

Titlul IV - Punere în aplicare

Punere în aplicare

227. Autoritățile competente și firmele trebuie să se conformeze prezentului ghid până la data de 26 iunie 2018.